

17-kratni državni rokometni prvak Pallamano Trieste se je zaradi finančne stiske odpovedal igranju v najvišji elitni ligi

20

Gas natural je pripravljen posredovati vse potrebne dodatne informacije

6

Mavhinski trg bodo spet zapolnili ljubitelji gledališča, na odru in pod njim

13

gioielli - dragulji
malalan
VAŠA DRAGUJARNA
z vami od leta 1949
Narodna ul. 28 - Tel. 040.211.465 - Opčine
www.malalan.com

Primorski dnevnik

PETEK, 15. JUNIJA 2007

št. 141 (18.924) leto LXIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v savi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418
GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/>

e-mail: redakcija@primorski.it

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 SIT)

9 771124 660071

Razvojna strategija za koroške Slovence

BOJAN BREZIGAR

Ali se vprašanje dvojezičnih napisov na Koroškem vendarle nagiba h koncu? Vprašanje je na mestu, saj v zadnjih dneh o tem veliko slišimo in beremo, tako da je videti, da so v teku priprave na neko rešitev. Kakšna bo ta rešitev, seveda še ni znano; avstrijski kancler Gusenbauer jo ponuja v dveh tednih; zanimivo pa je, da dopušča, da bi do rešitve prišlo tudi če se bo z njo strinjal samo večji del koroških organizacij.

Z drugimi besedami to pomeni, da bi do rešitve lahko prišlo, tudi če se z njo ne bi strinjal Narodni svet koroških Slovencev. Zadeva je neredna, ker gre za objektivno največjo in najpomembnejšo organizacijo koroških Slovencev in res si je težko zamišljati rešitev, vredno tega imena, ki bi obšla to organizacijo. Pa vendar, vprašanje dvojezičnih napisov bo treba nekako rešiti.

Vendar se človeku dozdeva, da bi na Dunaju in na Koroškem lahko imeli nekaj več fantazije, saj se življenje ne konča pri dvojezičnih napisih.

Kaj to pomeni? Enostavno, da morajo biti odnosi med večino in manjšino vselej celoviti in da mora manjšina prednostno razmišljati o tistih ukrepih, ki so najpomembnejši za njeno ohranitev, za ohranitev jezika in kulture, skratka, za njen razvoj in obstoj. Vidna dvojezičnost, ki jo predstavljajo table, je seveda zelo pomembna, verjetno pa sama ne bo rešila vseh problemov. In, ker je politika umetnost možnega, bi morda kazalo, da bi koroški Slovenci oblikovali svojo razvojno strategijo glede jezika, kulture, sredstev obveščanja, šole in gospodarstva, ter se nato o tem začeli pogajati z avstrijskimi oblastmi. Dvojezični napis ne bi bili potisnjeni v pozabo, ampak bi postali del celovite strategije, ki pa bi oblastem puščala dovolj maneverskega prostora, da manjšini zagotovijo ustrezne pravice brez hujših notranje-političnih pretresov.

GORICA - Na Pokrajini posredovali podatke o čezmejnih delavcih

V FJK kar devet tisoč Slovencev zaposlenih na črno

Redno delovno razmerje ima le tisoč slovenskih državljanov

GAZA - V spopadih doslej ubitih preko osemdeset ljudi

Krvavo obračunavanje med Palestinci se stopnjuje

Oboroženi pripadniki skrajnega palestinskega gibanja Hamas so včeraj vzpostavili skoraj popoln nadzor nad območjem Gaze

ANSA

GAZA - Oboroženi napad pripadnikov skrajnega gibanja Hamas na položaje gibanja Al Fatah se je včeraj stopnjeval z zavzetjem dveh obveščevalnih central v Gazi. Evropska unija pa je zaradi naraščajoče

ga nasilja prekinila izvajanje človekoljubnih projektov. Od začetja spopadov med Palestinci je bilo v nekaj dneh ubitih preko 80 ljudi.

Na 18. strani

GORICA - V Furlaniji-Juljski krajini dela približno deset tisoč čezmejnih delavcev, v veliki večini slovenskih državljanov; okrog tisoč jih ima redno delovno razmerje, ostali pa so zaposleni na črno. Podatek so posredovali včeraj v Gorici, kjer je v pokrajinski sejni dvorani potekal posvet v okviru projekta Promo, s katerim si prizadevajo za promocijo mobilnosti in za zaščito čezmejnih delavcev. Po besedah pokrajinskega odbornika Marina Visintina si na Goriškem služi kruh približno pet tisoč slovenskih državljanov, drugih pet tisoč pa jih dela v tržaški pokrajini. »Zaposlovanje na črno čezmejnih delavcev je velik socialni problem, ki ga moramo rešiti skupaj,« je poudaril Visintin in pojasnil, da so se v okviru projekta Promo zadeve lotili uradi za zaposlovanje z obeh strani meje.

Na 14. strani

Trst: župan Dipiazza in občinski svetniki desne sredine nočejo vključitve celotne občine v seznam zaščitnega zakona za slovensko manjšino

Na 3. strani

Pri Torviscosi za sedaj ne bodo gradili načrtovane železarne

Na 3. strani

Restoracija Endelnu'
V središču Križa je izorstna kuhinja doma!
Male skupine ali pari lahko uživajo v intimnem okolju ob sveži ribi, pripravljene v pečici na drva, oz. ob okusnih mesnih jedeh.
Začarali vas bomo z našo kakovostjo in izkušnjo.
RISTOCAFE
Endelnu' vež kot restoracija...
Križ. 758 telefon: 329 2023308

KATERO SRCE JE TVOJE?
MINERALI V HARMONIČNEM RAVNOVESJU, NARAVNO GAZIRANA
NARAVNA, ČISTA, IZ GLOBIN
Radenska
www.radenska.si

SLOVENSKA MANJŠINA - Pred današnjo sejo paritetnega odbora

Desnica zahteva izločitev celotne občine Trst iz zaščitnega zakona

Prvi podpisnik dokumenta je župan Dipiazza, ki se je tokrat popolnoma podredil desnici

TRST - Na sedežu deželne vlade se bo danes sestel paritetni odbor za slovensko manjšino. To bo njegova tretja seja v novi sestavi, ki ji predseduje Bojan Brezigar, podpredsednik pa je Livio Furlan. Na seji, ki je sledila umestitvenemu zasedanju, je odbor obravnaval seznam občin Furlanije-Juljske krajine, ki pridejo v poštev za zaščito, danes pa bi moral ta seznam odobriti in ga poslati v presojo rimski vladi, ki je pristojna za njegovo odobritev. Gre za predlog seznama, ki vsebuje 32 občin iz tržaške, goriške in videmske pokrajine.

V času od umestitve do danes je paritetni odbor dobil kar nekaj predlogov oziroma zahtev po izločitvi občin iz omenjenega seznama. Župan Čedada Attilio Vuga in občinski svetniki Doma svoboščin zahtevajo izločitev občine ob Nadiži, isto zahtevo so za središče Gorice postavili občinski svetniki desne sredine (zahtevo so poslali pred volitvami, ko je bila goriška desnica v opoziciji).

Glede Čedada se je nato oglasil še predsednik videmske Pokrajine Marzio Strassoldo, ki je popolnoma osvojil zahtevo župana Vuge. Končno so svoje povedala še nekatera nacionalistično nastrojena združenja iz Benečije. Skratka kar nekaj hudih političnih pritiskov na paritetni odbor.

Najhujši udarec pa je prišel s strani tržaškega župana in občinskih svetnikov desne sredine, ki zahtevajo od paritetnega odbora, da iz seznama občin iz zakona številka 38 izloči celotno ozemlje tržaške občine. Zahtevo je prvi podpisal župan Roberto Dipiazza, med podpisniki pa nismo zasledili Gianfranca Trebbija in Paole Di Toro.

Pismo občinskih svetnikov desnice vsebuje dolgo preambulo, v kateri podpisniki citirajo razne mednarodne konvencije o zaščiti manjšin ter manjšinskih jezikov, italijansko ustavo, deželni statut, statut Občine Trst ter odlok, s katerim se formalno ustanavlja paritetni odbor. Navedeni so tudi nekateri drugi zakoni in seveda zaščitni zakon številka 38.

Vse te navedbe po mnenju Dipiaze in somišljenikov utemeljujejo, da tržaškega občinskega ozemlja ne gre na noben način vključiti v zaščitni zakon. Osnovna utemeljitev pa se skljuje na člen 29 zaščitnega zakona, ki se takole glasi: Za namene tega zakona se za "zaselke" smatrajo naseljena enote, ki imajo status zemljepisnega samostojnega kraja.

Občino Trst je treba dejansko smatrati kot samostojni kraj, piše v pismu predstavnikov desnice, ki ima svojo individualnost in ki ga ne gre »razpršiti« na zaselke ali na enote, ki bi opravičevale različne stopnje zaščite. Takšnega stališča si med parlamentarno obravnavo zaščite ni upal zagovarjati niti poslanec NZ Roberto Menia, ki je priznaval Slovencem zaščitna določila »vsaj« na zahodnem in vzhodnem Krasu.

Mimo hudih političnih posledic (Dipiazza se je v tem primeru popolnoma podredil desnici) je ta dokument vsebinsko neresen in pravno neosnovan. Neresen, ker odklanja dejansko situacijo v tržaški občini, pravno pa neutemeljen, ker zakon zelo jasno govori o zahtevi po vključitvi in ne po izključitvi neke občine iz seznama.

Ne smemo namreč pozabiti, da se je v skladu z zakonom 38 tretjina članov tržaške mestne skupščine že opredelila za vključitev tržaške občine na omenjeni seznam. V pismu paritetnemu odboru, ki mu je predsedoval Rado Race, so opozorili na različne stopnje zaščite v mestu, okolici in v središču Trsta, kjer - ne smemo pozabiti - zakon določa t.i. dvojezično okence.

Paritetni odbor za slovensko manjšino se bo danes ukvarjal s seznamom občin

KROMA

Dipiazza pravi, da ta urad že obstaja v Ulici Giotto. V resnici obstaja le tabla na pročelju stavbe, urad pa dejansko ne posluje, ker nima za kaj posloovati.

»Z zahtevo paritetnemu odboru, naj iz ozemlja, kjer naj velja zaščita slovenske manjšine, izloči celotno tržaško občino,« je župan Di Piazza odvrnil masko, piše v tiskovnem sporočilu Stojan Spetič, član paritetnega odbora in deželni tajnik Stranke italijanskih komunistov. »Slovenski prebivalci Trsta in okolice sedaj vedo, kaj se skriva za nasmeškom premetene trgovca: dvočlana oseba, ki tekmuje s krajevnimi fašisti, kako bi v čim večji meri oviral priznanje ustavnih in mednarodno priznanih pravic slovenski manjšini.« Dipiazza s tem po Spetičevem mnenju potrjuje, da je eden izmed glavnih predstavnikov tiste objektivno prevratniške desnice, ki ji ni mar za državne zakone in ustavo.

»Prav je, da ga spoznajo tudi Slovenci čez mejo, ki jih sicer treplja po ramenih. Naj vedo, da se za nasmeškom skriva stari prezir. Prej ali slej bo moral Trst obrniti stran v svoji zgodovini in se rešiti takih dvoumnih osebnosti, če hoče zares stopiti na pot prijateljstva, sožitja in sodelovanja s sosednjimi narodi,« piše še v sporočilu za javnost tajnik SIK za Furlanijo-Juljsko krajino. (st)

VIDEM - Na včerajšnji seji

Deželna vlada je zavrnila cementarno pri Torviscosi

VIDEM - Deželna vlada je včeraj soglasno sklenila, da ni pogojev za gradnjo cementarne pri Torviscosi. Sklep je bil sprejet soglasno, predlagal pa ga je podpredsednik in odbornik za okolje Gianfranco Moretton (Marjetica), ki je bil dolgo časa velik zagovornik načrtovanega obrata družbe Grigolin. Afera okrog cementarne je, kot znano, spravila v hudo zadrego Illyjevo politično koalicio, opozicija pa je glede tega celo zahtevala sklic izredne seje deželnega parlamenta.

Deželna vlada je v celoti osvojila negativno mnenje, ki ga je o cementarni v Južni Furlaniji izrekla tamkajšnja zdravstvena enota. Za nasprotno stališče, torej v podporo obratu, se je opredelila Deželna agencija za okolje (Arpa), kjer pa je prav zaradi cementarne prišlo do hudih polemik med njenimi člani in predsednikom. Moretton je rekel, da je deželna vlada odločala povsem samostojno in pri tem upoštevala le mne-

GIANFRANCO MORETTON

KROMA

nje zdravstvenih oblasti. Priznal pa je, da so stališče Dežele pogojevale negativne usmeritve velike večine tamkajšnjih občin in lokalnega prebivalstva.

Med prvimi, ki je skoraj navdušeno komentiral odklonilo stališče Dežele, je Mauro Travanut, vodja deželne skupine Levih demokratov in od vsega začetka velik nasprotnik cementarne. Zaradi tega je Travanut doživel ostre kritike nekaterih kolegov v skupini in tudi odbornika Lodovica Sonega, ki je celo zahteval nje-

govo odstavitev. Če je kdo, ki bi moral odstopiti v primeru negativnega mnenja o železarni, je prav odbornik Sonega, je svojčas dejal vodja deželnih svetnikov LD. Polemikam v stranki torej še ni videti konca. »To je vsekakor velika zmaga prebivalcev Južne Furlanije,« je prepričan Travanut, ki je bil dolgo župan v Červinjanu.

Zelo zadovoljen je tudi predstavnik Zelene liste Alessandro Metz, ki priznava Illyjevi vladi, da je upoštevala voljo in stališča prizadetega prebivalstva. Metz upa, da je odklonilo stališče do cementarne pravno nepoporečno, tako da odvetniki grupe Grigolin ne bodo imeli možnosti za prizive na upravna sodišča in podobno.

Zadovoljni, da v industrijski coni pri Torviscosi za sedaj ne bodo gradili velike cementarne, so tudi predstavniki obeh komunističnih strank. Tudi oni, podobno kot Zeleni in Travanut, so imeli od vsega začetka velike pomisleke nad tem obratom in nad njegovimi negativnimi vplivi na zdravje ljudi in na okolje.

Sicer pa je včeraj deželni odbor sprejel tudi sklep o povečanju deželnega popusta na ceno neosvinčene bencina, medtem ko je popust za dizelsko gorivo ostal na sedanji ravni. Popust bo začel veljati z 21. junijem, kot je znano, pa ga določajo na podlagi razlike med cenami naftnih derivatov v Sloveniji in Italiji. Deželno območje je glede na oddaljenost od meje s Slovenijo razdeljeno na pet pasov, v katerih je višina popusta različna. Največji popust velja na območju ob meji, kjer je cena litra neosvinčene bencina za 0,184 evra (-v petem pasu popust znaša 0,116 evra) nižja kot drugod po državi. Kot rečeno, se popust za nakup deželnega dizelskega goriva ni spremenil in znaša od 0,064 evra v petem pasu do 0,121 evra pri litru dizla v prvem pasu.

Deželni odbor je včeraj za 10 odstotkov znižal finančna nadomestila za člane raznih posvetovalnih komisij v deželni direkciji za izobraževanje, kulturo, šport in mirovno politiko. Znižanje velja od 1. januarja letos, med drugimi pa zadeva tudi posvetovalno komisijo za kulturne pobude slovenske manjšine. Sklep o znižanju je deželni odbor sprejel na osnovi določil v deželnem finančnem zakonu, ki govorijo o znižanju javnih izdatkov.

DEŽELA - Pobuda zastopnikov obeh koalicij

Zakonski predlog za poučevanje furlanščine v državnih šolah

Med podpisniki osnutka je tudi Bruna Zorzini Spetič (SIK)

TRST - Skupina deželnih svetnikov desne in leve sredine je predložila zakonski predlog za spodbujanje poučevanja furlanščine in drugih manjšinskih jezikov v državnih šolah. Prvi podpisnik zakona je Giorgio Baiutti (Marjetica), sopolisniki pa so Bruna Zorzini Spetič (SIK) ter zastopniki Severne lige Alessandra Guerra, Maurizio Franz in Claudio Violino. Vlagatelji računajo, da bo pristojna deželna komisija njihov predlog obravnavala vzporedno z zakonskim predlogom za furlanski jezik, ki ga je predložil deželni odbor.

Zorzinijeva, ki je napovedala podporo zakonskemu predlogu odbornika Roberta Antonaza, je povedala, da je predloženi osnutek sad strokovno-didaktičnega odbora v sklopu ustanove Arlef (Deželna agencija za furlanski jezik). Zastopnica Stranke italijanskih komunistov je predlog podprla tudi na spodbudo Odbora 482, ki združuje zastopnike furlanske,

BRUNA ZORZINI SPETIČ

KROMA

slovenske in nemške skupnosti v videmski pokrajini. S tem predlogom, podčrtuje Zorzinijeva, nudimo možnost in priložnost mladim in šolam za izvajanje večjezičnega modela, ki temelji na sodobnih evropskih standardih.

To je tudi stališče prvega podpisnika zakona Baiuttija, ki - podobno kot Zorzinijeva - izpostavlja veliko pomoč, ki so jo pri oblikovanju zakona nudili jezikovni izvedenci s področja furlanskega jezika. Zakonski predlog ni

naperjen proti deželni vladi, temveč predstavlja dopolnilo vladnemu osnutku, je dodal Baiutti. Zvečer je vodja skupine Marjetice Cristiano Degano pojasnil, da Baiuttijeva stališča ne odražajo mnenja Marjetice.

Nekoliko drugačnega mnenja do predloga deželne vlade je ligaš Violino, ki predlog odbornika Antonaza za Furlane in furlanščino ocenjuje za nepopolnega. Zakonski predlog svetnikov večine in opozicije predstavlja edinstveno priložnost za homogeno in sistemsko poučevanje furlanskega jezika na šolah vseh vrst in stopenj. To je tudi način za okrepitev jezikovnih in kulturnih posebnosti Furlanije-Juljske krajine, ki je avtonomna dežela ker na njenem ozemlju živijo jezikovne skupnosti, je poudaril zastopnik Lige,

Violinova somišljenica Guerrova je izrazila upanje, da bo deželni svet s kar se da široko večino podprl in odobril ta zakonski predlog.

UPLINJEVALNIKA - Odziv na stališče deželnega odbora FJK

Gas natural verjame v možnost uresničitve lastnega načrta

Španska multinacionalka pripravljena pojasniti nezadostno razčiščene točke

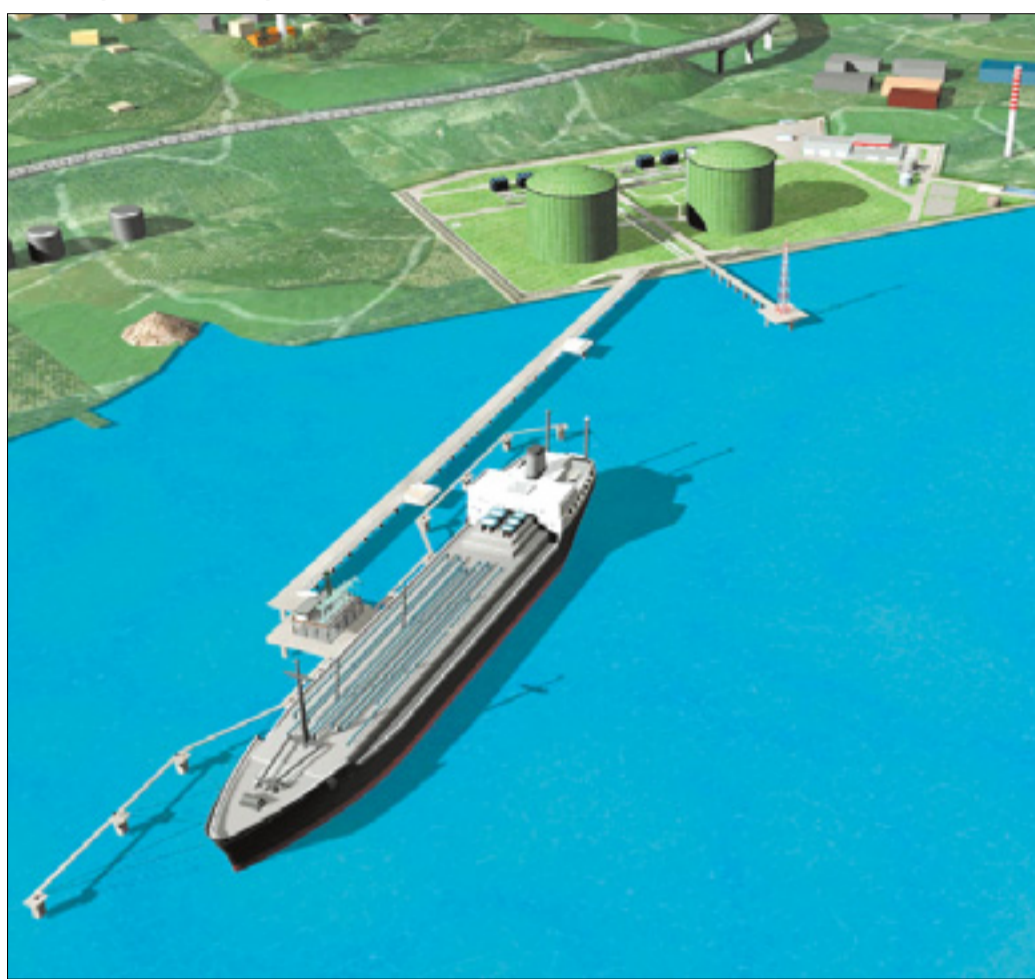
»Grupa Gas natural je pripravljena investirati v Trstu ter uresničiti infrastrukturo, ki je potrebna ne le za italijanski nacionalni energetske sistem, ampak tudi za razvoj krajevnega teritorija.« Tako piše v sporočilu za javnost, ki ga je včeraj objavilo vodstvo družbe Gas natural Italia s sedežem v Milanu.

Šlo je za odziv na odločitev, ki jo je sprejel deželni odbor Furlanije-Juljske krajine minulega 1. junija, da ne bo izrekel formalnega mnenja o okoljski sprejemljivosti načrtov družb Gas natural in Endesa za gradnjo plinskih terminalov v Tržaškem zalivu, češ da je dokumentacija v obeh primerih nepopolna in da sta načrta sploh nedorečena, tako da ni mogoče izključiti nevarnosti za človeško zdravje in za okolje.

»Grupa Gas natural je pripravljena dati italijanskim oblastem na razpolago vse potrebne dodatne informacije, tako da bi lahko odpravili preostale dvome in pojasnili še vse nezadostno razčiščene točke, na katere je opozorila deželna uprava,« piše še v včerajšnjem tiskovnem poročilu. Grupa je namreč prepričana v veljavnost projekta. »Številne podobne naprave delujejo marsikje po svetu, vključno v pomembnih evropskih pristaniščih. Kopenski uplinjevalniki so varni in čisti ter zgrajeni s tehnologijo, ki ima za seboj 50-letno izkušnjo. Že dejstvo, da v Španiji deluje šest takšnih plinskih terminalov in da so tri v načrtu, predstavlja jamstvo, da gre za naprave, ki so okoljsko povsem sprejemljive in ki jih je mogoče namestiti tudi v najpomembnejša italijanska pristanišča,« je še rečeno v noti za tisk. »Uporaba utekočinjenega naravnega plina je neobhodno potrebna tudi z vidika diverzifikacije energijskih virov, ki je bistvenega pomena za vsak energetske sistem,« se zaključuje sporočilo španske multinacionalke.

Kot je znano, je grupa Gas natural izdelala načrt za gradnjo plinskega terminala na kopnem, in sicer v tržaški industrijski coni pri Žavljah. Njen načrt je deželni odbor preučil minulega 1. junija skupno z načrtom, ki ga je predstavila družba Endesa za gradnjo uplinjevalnika sredi Tržaškega zaliva. Odbor je tedaj opozoril na vrsto problemov, ki naj bi ostajali v obeh primerih nerešeni, še zlasti na dejstvo, da bi obe napravi znat-

Načrtovani plinski terminal v industrijski coni pri Žavljah

no ohlajevali morskovo vodo, pa tudi na dejstvo, da bi obe napravi izpuščali v morje precejšnje količine natrijevega hipoklorita, ki bi ga uporabljali proti morskim rači.

Kljub vsemu temu ni rečeno, da v Tržaškem zalivu ne bo uplinjevalnikov. Zadnje besedo ima, kot znano, rimska vlada. Deželni odbor FJK je že vnaprej dal vedeti, da bi bil pripravljen sprejeti kvečjemu en plinski terminal. Indirektno je dal tudi vedeti, da bi bil zanj prej sprejemljiv načrt Gas naturala kot pa načrt Endese. Glede plinskega terminala sredi zaliva je namreč pripomnil, da bi njegov videz negativno vplival na razvoj turizma, zlasti v Gradežu. Če se zdaj grupa Gas natural spet oglašuje, je očitno zato, ker je prepričana, da njen načrt ni še povsem pokopan.

UMETNINE ODNEŠENE IZ ISTRE

Lacota zadovoljen s stališčem vlade

Ezulsko združenje Unione degli istriani pozitivno ocenjuje odgovor, ki ga je podtajnik v zunanjem ministruv Fumiano Crucianelli dal na parlamentarno vprašanje tržaškega poslanca Roberta Menie o umetninah, odnešenih iz Istre ob začetku 2. svetovne vojne. Crucianelli v svojem odgovoru poudarja, da Italija nima nobene mednarodne pravne obveznosti, da bi

umetnine vrnila Sloveniji, češ da so bile odpeljane v notranjost Italije povsem legitimno v času, ko je bila Istra del italijanskega nacionalnega ozemlja.

Predsednik združenja Unione degli istriani Massimiliano Lacota se s tem stališčem strinja, pripominja pa, da bi te umetnine ne smeje v Slovenijo niti za razstavo, vse dokler se jim Ljubljana ne bo formalno odpovedala.

POKRAJINSKI SVET - Sinočnja seja pokrajinske skupščine prekinjena

Škerkova »prelisičila« opozicijo

Desna sredina je hotela preprečiti razpravo o sklepu uprave, po posegu Škerkove pa je propadla tudi razprava o resolucijah opozicije

Tržaški pokrajinski svet bi moral sinoči razpravljati o prodaji nepremičnine, last pokrajine, in o treh resolucijah, ki so jih predstavili svetniki desnosredinske opozicije. Ni pa spravil pod streho nobene od točk dnevnega reda: vse so bile preložene na... boljši čas.

Sklep o uvedbi postopka za prodajo stanovanja v Ul. Botticelli 2 bi morala predstaviti odborica za finance Mariella De Francesco. Tržaška pokrajina je postala pred leti lastnik trisobnega stanovanja, ki pa ji sploh ne služi. Zato se je odločila, da ga proda. Izvedenci so izračunali izključno ceno: 91.400 evrov. Odboritev sklepa naj bi prižgal zeleno luč za prodajo nepremičnine.

Pa se je že na vsem začetku zataknilo. Svetnik Nacionalnega zaveznikstva Arturo Governa je predsednika pokrajinske skupščine Borisa Pangerca obvestil, da ni prejel gradiva o sklepu in da zato mu ni dano slediti razpravo tako, kot bi hotel. Podobno so tudi nekateri drugi svetniki, tako opozicije kot večine, sporočili, da jim ni bil posredovan do-

MARIZA ŠKERK
(LEVI DEMOKRATI)

KROMA

kument o prodaji pokrajinskega stanovanja.

De Francescova je pojasnila, kaj se je zgodilo: nekateri svetniki so prejeli po pošti po dva izvoda pokrajinskega sklepa, drugi pa nobenega. Šlo je torej za napako pri dostavljanju dokumentov.

Pa se je zastavilo vprašanje, kaj storiti?

Predsednik skupščine Pangerc je predlagal, naj odborica vsaj predstavi sklep, o katerem naj bi nato razpravljali in glasovali na naslednji seji. Nekateri svetniki desnosredinske opozicije so

ZORAN SOSIČ
(SLOVENSKA SKUPNOST)

KROMA

nasprotovali predlogu, saj naj bi bili prikrajšani, ker se niso mogli pripraviti na razpravo.

Svetnik Slovenske skupnosti Zoran Sosič je spomnil, da so o sklepu že podrobno razpravljali dan prej v pristojni komisiji. Kdor ni prejel dokumentacije po pošti, jo je prejel na seji. Zakaj pa se sploh sestajamo na komisijah, če potem ne jemljemo v poštev tam opravljenega dela, se je vprašal.

Governa se je z njim strinjal, a sam ni član komisije, in zato ni mogel prejeti gradiva, do katerega pa ima pravi-

co, je pristavil. Claudio Grizon (Forza Italia) in Marco Vascotto (Nacionalno zaveznikstvo) sta bila podobnega mnenja.

Pat pozicijo je pretrgala načelnica svetniške skupine Levih demokratov Mariza Škerk z jasnim predlogom: ali se sklep izglasuje, ali pa se sejo preloži na poznejši datum.

Desnosredinski opoziciji predlog ni bil po godu, saj bi na ta način preložili tudi razpravo o resolucijah, ki so jih predstavili njeni svetniki.

Leva sredina je složno podprla predlog Škerkove, medtem ko je opozicija glasovala proti. Seja je bila prekinjena, tako se je namera desne sredine, da prepreči obravnavo o prodaji stanovanja, spremenila v bumerang in onemogočila razpravo o resolucijah desne sredine. Škerkova jo je fino prelisičila...

Zaenkrat ni znano, kdaj bodo spet na dnevnem redu. Gotovo ne bodo prišle v poštev na prihodnji seji, ker bodo na njej pokrajinski odborniki predstavili obračun prvega leta delovanja levosredinske pokrajinske uprave.

OBČINA TRST Občinski svetniki kot šolarčki?

IZTOK FURLANIČ
(STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE)

KROMA

V občinski palači se je včeraj popoldne sestala občinska komisija za urbanistiko. Na dnevnem redu je imela obravnavo variante k regulacijskemu načrtu za območje Broleta, razpravo o postopku za izdajo mnenja o vplivu na okolje (resolucijo so predstavili svetniki Bruna Tam, Marjetica, Iztok Furlanič, Stranka komunistične prenovne, in Igor Švab, Slovenska skupnost), ustanovitev znanstvenega odbora za pripravo načrta v okviru Agende 21 ter razpravo o prekomernem uhajanju dioksina iz sežigalnice ter ukrepe, ki jih je v tej zvezi sprejelo podjetje AcegasAps.

Bolj kot točke na dnevnem redu pa je bila v ospredju seje dokaj nenavadna zahteva predsednika občinskega sveta Sergija Pacorja (Republikanska stranka). Po njegovem bi morali člani komisije dvakrat s podpisom potrditi prisotnost na seji: prvič ob začetku seje, drugič pa ob koncu.

Zahteva je izzvala ogorčeno nasprotovanje članov komisije. Združila je predstavnike desnosredinske večine in levosredinske opozicije, ki so jo v en glas zavrnili. Pacor je zagovarjal zahtevo, češ, da naj bi bili svetniki tako primorani prisostvovati celi seji (kar pa bi dejansko pomenilo, da bi bili, ob predčasnem odhodu, ob sejnino). Številni občinski svetniki so mu zabrusili, da niso šolarčki in se ne nahajajo v šoli, kjer šolski zvonec odmerja čas bivanja učencev. Slišati je bilo tudi nekaj drugih primerov, pa tudi predlog, po katerem naj bi se Pacorju po tako nepopularni zahtevi zamajal stolček predsednika občinskega sveta.

Med najbolj razdraženimi je bil načelnik svetniške skupine Forze Italia Piero Camber. Njemu so pritegnili ostali svetniki desnosredinske večine, od Raffaele Del Punta (Forza Italia) do Andrea Pellarinija (Nacionalno zaveznikstvo), pa tudi predstavniki levosredinske opozicije od Alfreda Racovellija (Zeleni) in Roberta Decarlija (Občani) do Alessandra Minisini (Marjetica), ki je imel v prejšnjih tednih že nekaj »kratkih stikov« s predsednikom občinske skupščine Pacorjem zaradi sej komisije za prozornost (ki ji predseduje prav Minisini).

Svetnik Stranke komunistične prenovne Iztok Furlanič je Pacorju očital, da hoče svetnikom kratiti njihove politične pravice, saj lahko svetnik ob nestrinjanju iz političnih razlogov protestno zapusti sejo.

Srečanje se je končalo brez sklepov. Odločeno pa je bilo, da bodo v to kisljo Pacorjevo jabolko na prvi seji ugriznili načelniki svetniških skupin.

ŠOLA - V sredo, 20. junija, se začne matura

Prihodnji teden spet v klopeh 125 slovenskih dijakov in dijakinj

Po šolski reformi bodo polovico komisije sestavljali notranji profesorji

Še malo dni loči 125 slovenskih dijakov in dijakinj od državnega izpita, ki se bo na slovenskih in italijanskih višjih srednjih šolah začel v sredo, 20. junija, s prvo pisno preizkušnjo. Druga pisna naloga bo na sporedu dan kasneje, medtem ko bo tretja na vrsti v ponedeljek, 25. junija.

Sicer bo letos na Tržaškem opravljalo maturo skupno 1.414 dijakov in dijakinj, v deželi FJK pa skupno 7.899, je povedal generalni direktor deželne šolskega urada Ugo Panetta, ki je včeraj predstavil glavne novosti šolske reforme pristojnega ministra Giuseppeja Fioronija. Če bodo danes objavili izide na slovenskih višjih srednjih šolah, so medtem že imenovali člane skoraj vseh komisij, ki bodo ocenjevale maturante. In prav sestava komisij na višjih srednjih šolah je v bistvu glavna novost v reformi, ki je dejansko ponovno vnesla smernice reforme Berlinguer iz leta 1998. Komisije bodo v enakem številu (pol in pol) sestavljali profesorji, ki so dijakom sledili med šolskim letom, in zunanji profesorji. Prav tako zunaj šole bodo izbrali predsednike. Tako zunanji predsedniki kot profesorji bodo vsekakor iz dežele FJK.

Na Tržaškem bo skupno 139 komisij, od katerih bo 7 na slovenskih šolah, točneje 4 v Trstu in 2 v Gorici, ena pa bo medpokrajinska. Od 125 slovenskih dijakov in dijakinj bo 90 opravljalo maturo v Trstu in 35 v Gorici. Od teh je velika večina obiskovala slovenske šole in se jih je le nekaj prijavilo zasebno. Novosti v zvezi s potekanjem mature v bistvu ni in so potrjene dosežane preizkušnje. Na slovenskih šolah bodo vse pisne naloge v slovenskem jeziku; književni in zgodovinski naslov bosta specifična za slovenske šole, medtem ko bodo ostali naslovi skupni z italijanskimi šolami.

Novost predstavlja letos natečaj, ki ga je sprožilo deželno šolsko ravnanstvo. Dijaki imajo namreč možnost, da med ustnim delom izpita predstavijo raziskavo, tudi s pomočjo računalnika. Posebna komisija bo po končani maturi izbrala najboljše raziskave v deželi, ki se bodo nato kosale s tistimi z drugih deželnih ravnateljstev, ki bodo sodelovali pri pobudi. Upoštevali bodo seveda tudi slovenske šole, za ustrezno prevajanje najboljših raziskav pa bo poskrbelo neposredno deželno ravnanstvo FJK. (A.G.)

Ugo Panetta orisal novosti glede državnega izpita

KROMA

ŠOLE - Licej Franceta Prešerna

Projekt »Nasvidenje in srečno, Prešeren!«

Na liceju Franceta Prešerna bodo danes dijakom in dijakom izročili spričevala in s tem se bo tudi uradno zaključilo šolsko leto 2006/07. Potekala pa bo tudi zaključna seja profesorskega zbora s posebno sklepno točko na dnevnem redu, in sicer: Izvedba projekta »Nasvidenje in srečno, Prešeren!«

Tako imenovani »projekt« si je izzivalno omislila skupina uslužbencev, ki so se odločili, da z naslednjim šolskim letom odidejo v pokoj. V teh dneh se namreč po več ali manj tridesetletnem službovanju na liceju poslavljajo od kolegov, šolskih prostorov in službenih obveznosti kar štirje profesorji, ena pomožna tajnica in dva sluga. V zaslužni pokoj odhajajo profesorici Maja Daneu in Majda Sancin ter profesorja Borut Kodrič in Boris Fabjan, pomožna tajnica Ana Mikulus, sluga Mitja-Mitko Macarol in sluginja Laura Zulian.

Profesorica Majda Sancin je v sedemindvajsetih letih staleža na stolici za slovenščino, latinščino, zgodovino in zemljepis spremljala v življenje celo generacijo dijakinj in dijakov ter jih uvajala v samostojno in kritično poglobljanje učne snovi in aktualnih tem. Profesorica Daneu je v svojih dolgih letih poučevanja spodbujala dijake k učenju nemškega jezika in književnosti ter k spoznavanju zna-

čilnosti nemško-govorečih držav. Profesor Kodrič je bil stalna prisotnost na naravoslovno-znanstveni smeri. Več kot trideset let je uvajal dijakinje in dijake v skrivnosti narave in človeka in se je v zadnjih letih posebej ukvarjal s spletno stranjo šole. Profesor Fabjan pa je na svoji dolgi službeni poti marsikaterega dijaka navdušil za matematiko in fiziko, spremljal računalniško opismenjevanje in opremo ter bil tudi v tehnično pomoč pri organizaciji pouka.

Pomožna tajnica Ana Mikulus je v petintridesetih letih službovanja na liceju vestno opravljala tajniške obveznosti in vzorno skrbelo za šolsko imovino. Sluga Mitko Macarol se je s svojim prijateljskim odnosom znal približati mladim dijakinjam in dijakom. Gospa Zulian pa je na licej prišla šele pred dvema letoma, dijaki in profesorji so pa kaj kmalu vzljubili njeno vljudnost in razpoložljivost.

Današnji slavljenci bodo seveda na liceju deležni zahvale za svojo požrtvovalnost in za vse, kar so dobrega storili za izobraževanje mladih rodov zamejskih Slovencev. Praznično vzdušje se bo nato nadaljevalo v kraški gostilni, kjer so bodoči upokojenci pripravili priložnostno kosilo za vse kolege.

TRŽAŠKO KULTURNO POLETJE - Gledališča v gledališču v Trstu in pokrajini

Za začetek Nemogoči pogovori

Festival, katerega pokrovitelj je Pokrajina Trst in pri katerem sodelujejo vsa tržaška gledališča, je pripravil Giorgio Pressburger

Giorgio Pressburger

KROMA

Po torkovi mnogoteri otvoritveni pobudi Felix Hora, ki je v torko na štirih različnih prizoriščih in z razvejanim urnikom uvedla letošnje gledališko in glasbeno poletje pod pokroviteljstvom Po-

krajine Trst, se je v sredo zvečer s prvo predstavo v starorimskem gledališču sredi mesta tudi zares začel niz prireditvev, ki nosi naslov Gledališča v gledališču v Trstu in pokrajini. Začel se je brez pompa, a v umirjenem slovesnem vzdušju, h kateremu je prispevala skrbna ureditev antičnega spomenika, ki ga letos od prometne ceste ločuje prozorna stena iz rahlo izbočenih panojev iz pleksiglasa.

Pred začetkom predstave je številne gledalce nagovoril umetniški vodja festivala Giorgio Pressburger, ki je poudaril, kako nas letošnja vodilna tema antike in antične kulture postavlja v stik z daljno preteklostjo, katere prisotnost pa vsak dan občutimo. Ta vidik izpostavlja tudi prva predstava festivala z naslovom Le interviste impossibili (Nemogoči pogovori), v kateri sodobni avtorji dajejo glas osebnostim iz latinske in grške antike, kar je še posebej sugestivno na prizorišču, kjer so pred dvema tisočletji uprizarjali klasične antične teatra, ki so bili tedaj malodane sodobniki. Poleg tega se je Giorgio Pressburger zahvalil pred-

sednici Pokrajine Mariji Teresi Bassa Poropat in ostalim predstavnikom ustanove za zaupanje ter zlasti pokrajinskim uradom za sodelovanje. Pred koncem posega je še s posebnim poudarkom dodal, da so letos v pripravi sporeda sodelovala vsa tržaška gledališča.

Predstava, ki so jo prireditelji izbrali za začetek festivala in ki jo je postavilo Stalno gledališče Furlanije Julijske krajine, se navezuje na zelo uspešno pobudo tretje radijske mreže RAI-a v sedemdesetih letih: vrsta uglednih italijanskih pisateljev, denimo Guido Ceronetti, Italo Calvino, Umberto Eco, Alberto Arbasino so ustvarili namišljene intervjuje s protagonisti iz preteklosti - v primerjavo naj omenimo le dva: Atilo in Dantejevo Beatrice - in običajno s presenetljivega zornega kota na novo osvetlili ustaljeno in že okostenelo gledanje na določeno mitizirano okoliščino iz preteklosti. Namenoma za tržaški festival so nekaj takega pripravili tudi Cesare Segre, ki je napisal intervju z Julijem Cezarjem; Dacia Maraini, ki si je zamislila dialog o

ljubezni med hetero-svečenico Diotimo in Sokratom; Paola Caprioli, ki je dala besedo požigalcu Artemidinega svetišča v Efezu Herostratu; Emanuele Severino, ki si je zamislil pogovor med sabo in Ajshilom; Patrizia Valduga, ki je dala besedo Marcialu in Claudio Magris z neuresničnim intervjujem z govornikom, piscem in cesarskim funkcionarjem Lukianom iz Samosate.

Po pravici povedano novi Nemogoči razgovori ne dosegajo mitičnih radijskih predhodnikov, saj so nekateri preveč preprosti in nič kaj presenetljivi, drugi preveč papirnati in celo dolgočasni; le slave željni Herostratos Paole Caprioli se lahko postavlja ob stran radijskemu vzoru.

Razgovore je režiser Antonio Calenda uredil v bralno predstavo, v kateri Omero Antonutti, Alessandro Albertin, Alessandra Raichi, Virginio Gazzolo, Giorgio Lanza in Maurizio Micheli dajejo svoj glas antičnim likom, medtem ko je Giancarlo Cortesi njihov sogovornik iz današnjih dni. (bov)

Danes skupščina Demokratske stranke

Na Pomorski postaji bo danes ob 17.30 pokrajinska skupščina pobudnikov Demokratske stranke. Med sklicatelji skupščine je tudi kar nekaj vidnih slovenskih politikov, kulturnikov in javnih delavcev. Današnji naj bi bil prvi korak na poti ustanovitve nove levosredinske stranke, ki se bo morda pri nas že predstavila na prihodnjih deželnih volitvah.

Gabrovec je pisal Retu o težavah s sušo

»Kot vam je gotovo dobro znano, je suša v prvih mesecih letošnje pomadi povzročila hudo škodo na nekaterih kulturah kot so njive, travniki in pašniki. Izvedenci so že ocenili, da škoda presega 20 odst. proizvodnje na območjih s težkimi naravnimi danostmi in 30 odst. na nižinskih območjih. Kmečka stanovska organizacija Kmečka zveza je že posegal pri deželnih pristojnih uradih, zato da se na osnovi zakonskega odloka št. 102 z dne 29.03.2004 sprejmejo vsi predvideni ukrepi v korist prizadetih kmetij,« je v pismu nabrežinskemu županu Giorgiu Retu napisal občinski svetnik Skupaj-Insieme Igor Gabrovec.

»Izredno škodo je utrpel predvsem živinorejski sektor. Kot gotovo dobro veste predstavljajo živinorejci devinsko-nabrežinske občine kar 90 odst. vse živinoreje v tržaški pokrajini«, pravi občinski svetnik. Glede na izredno visoko škodo, ki jo je utrpela živinoreja na Krasu, je Kmečka zveza evidentirala tudi druge možnosti hitre pomoči kraškim rejcem v obliki prispevka za nakup sena. Nekateri izmed njih že razmišljajo, da bi zmanjšali čredo in nekatere manjše kmetije so že na tem, da opustijo rejto.

Taka odločitev bi po mnenju Gabrovca gotovo imela vsestransko negativno in nepopravljive posledice na ves teritorij. Razumljivo je, da ne moremo zahtevati, da živinorejci sami nosijo breme težkih posledic, ki jih je povzročila letošnja izredna suša. »Spričo povedana vas prosim, da v okviru županskih pristojnosti in v odnosu do Pokrajine in Dežele sprožite vse potrebne postopke, ki naj privedejo do priznanja primernih ter hitro izplačljivih odškodnin prizadetemu kmetijskemu sektorju«, je v pismu nabrežinskemu županu napisal še zastopnik leve sredine.

Pesem na M'zarju

Nocoj se bo zaključil sklop prireditvev Pesem na M'zarju, ki ga v Bazovici prireja domače kulturno društvo Lipa s pokroviteljstvom Zveze slovenskih kulturnih društev, Odbora za ločeno upravljanje jursarskega premoženja iz Bazovice, Rajonskega sveta za vzvodni Kras ter Zadržne kraške banke. V vasi so se v prejšnjih tednih zvrstile že tri prireditve, ki so privabile na prizorišče lepo število vaščanov in ljubiteljev tovrstnih večerov. Danes zvečer pa so na vrsti domači zbori. Če bo le vreme naklonjeno, se bodo predstavili na lepem vaškem trgu M'zarju otroški zbor Slomšek, ki ga vodi Zdenka Kavčič Križmančič, moška vokalna skupina Lipa pod vodstvom Anastazije Purič ter mešani pevski zbor Lipa z dirigentko Tamaro Ražem. Zaključni koncert je načrtovan kot obračun celotne sezone, čeprav bodo pevci v naslednjih tednih gotovo še nastopali. Občinstvo, posebno vaščani, ki se polnoštevilno zberejo na zaključnem koncertu, jim toplo zaploskajo za celoletno delo, vložen trud in žrtvovanje prostega časa. Kot gost večera pa bo nastopilo Godbeno društvo Prosek po vodstvom mlade dirigentke Eve Jelenec.

SKD Lipa toplo vabi vse vaščane še na zaključno srečanje Pesmi na M'zarju, ki bo ob 20.30 na M'zarju, v primeru slabega vremena pa v dvorani športnega središča ASD Zarja.

NARODNI DOM - NŠK in založba Kappa Vu

Italijanski »zamejski« pogled na polpreteklo dogajanje v Sloveniji

Predstavili zanimivo študijo Stefana Luse, italijanskega zgodovinarja iz Pirana

Kogar zanimajo nedavni zgodovinski dogodki, bo na svoj račun zagotovo prišel s knjigo Stefana Luse, italijanskega zgodovinarja iz Pirana, ki nosi naslov *La dissoluzione del potere - Il partito comunista sloveno e il processo di democratizzazione della repubblica*. Študija piranskega zgodovinarja je izšla pri videmski založbi Kappa Vu, in sicer kot ponatis doktorske disertacije, ki jo je Lusa ubranil na turinski univerzi pod mentorstvom prof. Jožeta Pirjevca. Knjigo so predstavili v sredo v Narodnem domu v Trstu. Predstavitve sta priredili založba Kappa Vu in Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici.

Zelo pomembno je, da so tovrstne študije, ki obravnavajo razkorak Jugoslavije, na razpolago tudi v italijanščini. Rado se pa žal dogaja, da knjige, ki izidejo tostran Tilmenta, tu tudi ostanejo. To je bila ena od misli, ki jo je iznesla direktorica videmske založbe Alessandra Kersevan. Osamosvojitve Slovenije in razpad Jugoslavije je bil močan politični pretres, ki je v naših krajih marsikoga iznenadil. Do separatističnih teženj je prišlo tudi v Italiji v drugi polovici devetdesetih, a je bil razvoj teh dogodkov povsem različen.

Kdor je tedanje dogodke doživljal v prvi osebi, bo knjigo v roke vzel z drugačnim razpoloženjem. To se je zgodilo senatorju Stojanu Spetiču, ki je v začetku svojega posega priznal, da jo je prebral na dušek. Senator Spetič je bil v času osamosvajanja Slovenije v zunanje-politični komisiji senata, ki se je nekaj tednov pred slovensko osamosvojitvijo mudila na obisku v tedanji Jugoslaviji. Spetič se spominja srečan s predsedniki republik, Kučanom, Tuđmanom in Miloševićem. Skupina, ki je v začetku junija 1991 prispela v Jugoslavijo, je tedanjim republiškim vodstvom predstavila načrt tedanje Evropske gospodarske skupnosti, ki se je zavzemala za to, da se jugoslovanske republike formalno ločijo, takoj zatem pa znova stopijo v konfederacijo, ki naj bi bila seveda veliko bolj ohlapna od dotodanje federativne države. V nekaterih zahodnih političnih krogih je bil močno prisoten strah, da bo razpad Jugoslavije slejkoprej povzročil tudi razpad Sovjetske zveze, ki bi pomenil veliko nevarnost jedrske vojne.

Kar se tiče same vsebine knjige, je bil Stojan Spetič mnenja, da postavlja novo interpretacijo zgodovinskimi dogodkom izpred petnajstih let. Po tej naj bi osamosvojitve Slovenije ne bila spopad med t.i. pomladnimi strankami, ki seve-

Nova možnost za italijanskega bralca, da se sooči z osamosvajanjem Slovenije

KROMA

da nosijo velik del zaslug za spremembo političnega položaja, in t.i. kontinuiteto. Spetič je bil mnenja, da je tudi tedanja ZKS s Milanom Kučanom na čelu dala velik doprinos ko odcepitvi.

Novinar in zgodovinar Ivo Jevnikar je poudaril, da zgodovinska študija Stefana Luse obravnava čas, ki smo ga doživljali, a ga tedaj verjetno nismo popolnoma doumeli. Pomembno je tudi, da se je obravnave te tematike lotil pripadnik italijanske manjšine iz Slovenije, saj bo na tak način izčrpan predstavil tedanje dogodke širši italijanski javnosti.

Jevnikar se je nato dotaknil pomembnosti arhivskih virov. Veliko gradiva, ki ga je avtor uporabil pri sestavi študije, je namreč iz arhiva Zveze komunistov Slovenije, ki je skorajda v celoti ohranjen. Doktorska disertacija je seveda strogo omejena, zanimivo pa bi bilo, ko bi se kdo v prihodnje lotil obravnave arhivov tudi drugih tedanjih državnih in republiških ustanov, denimo Socialistične zveze delovnega ljudstva ali Zveze socialistične mladine.

Jevnikar opaža v sami vsebini knjige dve manjši pomanjkljivosti. Po njegovem v študiji ni dovolj dobro prikazana

vloga Cerkve pri rušenju totalitarnega sistema, pa tudi premalo je namigov na zamejstvo. Dovolj je, da pomislimo na pomemben doprinos, ki so ga demokratičnemu duhu dali študijski dnevi Draška, Radio Trst A ali Pahorjev Zaliv. Tudi v manjšini so bila tedaj mnenja glede slovenske osamosvojitve precej deljena. Predvsem levičarska stran se je še na predvečer same razglasitve slovenske samostojnosti še vedno ogrevala za ohranitev Jugoslavije v takšni ali drugačni obliki, ob izbruhu sovražnosti pa je tudi v manjšini prevladala složna podpora matice.

Stefano Lusa je dejal, da se razvoj dogodkov na Slovenskem pred dvema desetletjema umešča v širši okvir razpadanja totalitarnih režimov tedanjega vzhodnega bloka. Slovenski primer pa je poseben, saj je partijsko vodstvo kmalu uvidelo, da se je dogajanje razvilo do take mere, da ga ne bo več mogoče zaustaviti. Zato je pod svojim okriljem dovolila nastanek disidentskih skupin. Ena od takih je bila tudi Nova Revija, ki je v svoji 57. številki položila temelje slovenske državnosti.

Primož Sturman

SV. IVAN Zbornik o Narodnem domu

V kulturnem društvu S. Škamperle je pod uredništvom Bogomile Kravos nastala pobuda za zbornik Narodni dom pri Sv. Ivanu. Gre za opis dobe od druge polovice 19. stol do leta 1927 in dogajanja v njej: Gorazd Bajc prikazuje splošno stanje na Tržaškem, Samo Pahor govori o tem okraju od prvih pisnih omemb do žgočih političnih spopadov ob volitvah, Neva Zaghet obdela razvoj verskega, pevskega in prosvetnega delovanja, medtem ko Bogomila Kravos utemeljuje začetke gledališke dejavnosti, več avtorjev (Igor Čok, B. Kravos, S. Pahor, A. Plesničar) pa je sodelovalo pri izdelavi zemljevida Sv. Ivana in podrobnih področnih kart. Knjigo je rahločutno oblikoval Aleš Plesničar.

Na zavihku je objavljen daljši zapis iz Edinosti (24. julija 1906), iz katerega povzemo: »Bilo je 1882. leta pri Sv. Ivanu. Kjer vodi danes 576 m dolga cesta od Bošketa do svetoivanske cerkve, se je prostirala tedaj lepa ravan, vrti, nasajeni s sadnim drevjem: samo na Kronosovi mandriji je bil velik drevored košatih divjih kostanjev, mogočnih platan in 18 visokih topolov. Vse to je izginilo, ko so odprli novo cesto Rafaelo Sanzio. Pred hišo g. Miheliča se je širila lepa ravnina, na kateri je imela veliko veselje vaška mladina. Tu so prirejali vsako leto pod velikimi jadrji domači ples v narodnih nošah na golih tleh, tu so slovesno pokopavali pusta.«

Zbornik bodo predstavili danes ob 20.30 v dvorani na Stadionu 1. maj (Vrdelska c. 7). Čar nekdanjega navdušenja bo v glasbenem uvodu posredoval mešani mladinski pevski zbor TRST pod vodstvom Aleksandre Pertot, o delu samem pa bo govoril prof. Jože Pirjavec.

GM: koncert opernih arij

Jutri se v Beethovnovi dvorani Nemškega inštituta v ul. Coroneo 15 ob 20.30 pripravlja za ljubitelje opernih arij in tudi za ostalo občinstvo res pravo glasbeno doživetje. V sklopu zaključnih akademij Glasbene matice Šola Marij Kogoj se bo odvijal zanimiv koncert opernih arij, ki ga bodo izoblikovali sopranistke Matejka Bukavec, Dana Furlani, Maja Kopal, mezzo sopranistka Lara Komar in bariton Damjan Locatelli. Pri klavirju jih bo spremljala prof. Tamara Ražem, mentor pa je priznana operna pevka Eleonora Jankovič. Pevci bodo izvajali arije iz oper Montecchi e Capuleti Vincenza Bellinija, Traviata Giuseppeja Verdija in Carmen Georga Bizeta. Občinstvu se obeta res nadvse zanimiv večer ne samo zaradi programa treh velikanov opernih skladateljev, ampak tudi zaradi izvajalcev, ki bodo lahko pokazali svoje dosežene rezultate, ki so sad enoletnega dela in nadvse posrečene kombinacije prijateljstva med izvajalci in homogenosti v ekipnem delu ter v skupini sploh, saj je rezultat homogenosti tudi dejstvo, da imajo ob strani stalno spremljevalko prof. Tamaro Ražem in nenadomestljivo mentorko Eleonoro Jankovič.

Ženske in delo na globalnem trgu

Danes ob 16. uri se bo v zborni dvorani Italijansko-ameriškega združenja v Ul. Roma 15 v Trstu (2. nadstropje) začel posvet na temo: »Ženske in delo na globalnem trgu«. Posvet prireja mednarodni študijski center Heliopolis iz Trsta pod pokroviteljstvom tržaške občine in pokrajine ter fakultete za politične vede tržaške univerze. Strokovnemu srečanju bo predsedoval predsednik združenja Gianpaolo Dabbeni.

Preživele praživali

V jubilejni dvorani na Nabrežju 9. novembra (pri križišču z Mazzinijevo ul.) v Trstu je samo še do nedelje, 17. t. m., na ogled razstava o preživelih praživalih, ki jo prireja združenje Globo divulgazione scientifica. Odprta je vsak dan od 10. do 13. ure ter od 16. do 20. ure. Vstopnica stane 6 evrov, s popustom 5 evrov. Za informacije tel. 040/3755567.

Mestna knjižnica en teden zaprta

Mestna knjižnica Attiglio Hortis bo zaradi izrednih vzdrževalnih del zaprta od ponedeljka, 18., do sobote, 23. t. m. Od ponedeljka, 25. t. m., dalje pa bo delovala z novim urnikom: ob ponedeljkih in sredo od odprta ob 9. do 19. ure, ob torkih in petkih od 14. do 19. ure ob četrtkih in sobotah pa od 9. do 14. ure.

Od 18. t. m. dalje bosta zaprta tudi Svevoj in Joycev muzej, ki se bosta v kratkem preselila v nove prostore, diplomatski arhiv pa bo dostopen samo s predhodno najavo na tel. 040/6758200. Od 18. t. m. pa bo spet redno delovala knjižnica Antonio Quarantotti Gambini.

Svetoivanski kres v bivši umobolnici

V soboto, 23. t. m., bodo v bivši umobolnici pri Sv. Ivanu v Trstu praznično obeležili poletni solsticij. Ves dan bodo na sporedu igre in delavnice za otroke, zvečer pa bo kres, ob katerem bodo med drugimi nastopili pesnika Andrea Zanzotto in Abdulah Sidran ter pisatelj Marko Vesović. Podroben program bodo predstavili danes ob 10.30 na seдеžu zdravstvenega podjetja v Ul. Sai 1.

Lestvice pomožnega šolskega osebja

Od ponedeljka, 18. t. m., bodo na oglasni deski pokrajinskega šolskega urada v Ul. SS. Martiri 3 v Trstu razobešene začasne lestvice udeležencev natečajev za šolsko pomožno osebje. Na ogled bodo 10 dni. Zainteresirani bodo lahko vložili opazke ali pripombe do 28. junija. Pokrajinski šolski urad nadalje sporoča, da so na njegovem sedežu na razpolago obrazci za pogojno vključitev v seznam podpornega osebja. Obrazce je mogoče najti tudi na spletni strani www.istruzione-trieste.it.

NABREŽINA - SKD Igo Gruden

Posodobljena izdaja knjige Nabrežina skozi stoletja

Pred kratkim je izšla druga dopolnjena izdaja knjige Nabrežina skozi stoletja, ki je prvič izšla pred desetimi leti po zaslugi takratnih prosvetnih delavcev. V knjigi so zbrani številni članki raznih avtorjev o zgodovini, arhitekturi, gospodarstvu, kulturi in cerkvi v Nabrežini. Knjiga je že davno pošla, zato so jo sedanji društveniki sklenili ponatisniti v počastitev stoletnice Javne ljudske knjižnice. Ob tej priložnosti so knjigo še obogatili z nekaterimi novimi podatki in poglavji.

Sedanja knjiga obsega tudi nekatera področja delovanja po letu 1945, predvsem glede šolstva, kulturnih društev in banke. Seveda gre le za bistvene podatke in ne za razčlenjene študije, kajti sicer bi knjiga narasla na preveliko število strani. Vendar je pomembno, da najdemo v njej vsaj v skopih obrisih tudi podatke o povojni ureditvi slovenskih šol, o društvenem delovanju zadnjih petdeset let in o razvoju slo-

venske Hranilnice in posojilnice oziroma zdaj Zadržne kraške banke. Novo poglavje o nabrežinskem morju je prispeval Bruno Volpi Lisjak, poglavje o Javni ljudski knjižnici pa je na novo napisal Ivan Vogrič. Dodani so še nekateri podatki o nabrežinskem praporu, o znamenitih ljudeh, ki so se rodili v Nabrežini in tudi še nekaj slik. Prispevke je uredila in lektorirala Vera Tuta, grafično je knjigo postavil Damjan Gerli, izdajatelj je SKD Igo Gruden ob finančni podpori Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Zadržne kraške banke, ki je na občnem zboru že podarila knjigo svojim članom.

Jutri zvečer bo na društvenem sedežu v Nabrežini predstavitve nove publikacije za člane in širšo javnost. Vabljeni vsi tisti, ki so še navezani na domači kraj in ki želijo, da bi tudi mladina ohranila lep odnos do bogate preteklosti svojega rodnega kraja in krajevne identitete. (vrt)

ŠKEDENJ - Na sporedu je bil v sredo, 6. junija

Tudi letos se je obnovil sugestivni praznik kruha

Sodelovali so otroški vrtec ter osnovni šoli I. Grbca in M. Stepančič Gregorič

Prireditev se je odvijala pred škedenjskim etnografskim muzejem

KROMA

Na podvečer srede, 6. junija, je predramila tišino trga pred škedenjskim etnografskim muzejem melodija ljudske štajerske »Marko skače«. Učenci osnovnih šol Ivana Grbca in Marice Gregorič Stepančič so pričeli s kulturnim programom oziroma spletom ljudskih pesmi in plesov naslovljenih »Iz krušne peči«.

Učenci osnovne šole Ivana Grbca so predstavili otroško igro »Ali je pečen kruh?« z italijansko različico »Xe rosto el pan?«. Petošolci Marice Gregorič Stepančič so se v pesmi »Rumeno polje« sprehajali ob zlatemu žitu, poslušali slavca, se z vozom popeljali do Glinščice, kjer so mleli moko. Sošolci pa so se zavrteli »Ob bistrem potoku je mlin« in privabili Škedenjce na balkone in okna, kot je bil stari običaj.

Škedenjka je presejala moko v nežice, dolila vode, dodala kvasa ter se vlegla v posteljo. Ob zori je vstala, zakurila krušno peč in zamesila razne majhne oblike kruha. Ko se je peč razbelila od toplote, je spretna krušarica položila škedenjski beli kruh v peč in vsa kuhinja je zadisala po peki. Opojini vonj je mamil mimoidoče.

Čvrsto, a zelo čiste oziroma škedenjske hiše s plenerjem na glavi in pešočilo do mesta, kjer je prodajalo bogatim tržaškim družinam znani škedenjski kruh.

Krušarce so bile zelo čiste oziroma »snažne«, saj jim ni »Priletela muha na zid«, kot se je pripetilo učencem, ki so jo zapodili s pesmijo in koreografijo v glasbeni priredbi domačina Iztoka Cergola.

Tudi iz krušne peči škedenjskega otroškega vrtca je zadisalo po slastnem kruhu, saj so spekli beli kruh – zaklad in ga z jadrnicami odpeljali v Trst. Med plovo je tako dišalo, da je prebudilo lakoto nevarnih gusarjev, ki so napadli bogato ladjo, a so bila škedenjska dekleta spretnejša. Nikjer pa ni zapisano, kako so premagale gusarje in kdaj se je to zgodilo. Mogoče je le sad domišljije.

Kratek kulturni program so učenci sklenili s plesom in petjem stare, a vselej sodobne »Mi se imamo radi« in vsem sporočili, da se imamo radi.

Prisotne so povabili v prvo nadstropje doma Jakoba Ukmarja, kjer so priredili razstavo ročnih del, ki so počasi nastajala med urami slovenske kulturne dediščine. Razstava je bila tematsko zasnovana od jeseni do pomladi. Iz gnetljivega »dasa« so odtisnili list trte, saj je trta najlepši cvet in iz njenega sadeža pridelajo zlahka kapljico, kar od vedno pomeni obilje in praznik.

Zadnje tople žarke jesenskega sonca so učenci ulovili v barvanih rujevih listih in jih posušili. Na trdi lepenki so izoblikovali jesensko tihožitje in ga okvirili s semeni bučk, sončnic, rjavega, belega in črnega fižola. Z marsikaterim bučkovim in sončničim semenom so se poslastili učenci želodci.

Del slovenske kulturne dediščine so tudi verski prazniki in obredi, ki so vezani nanje. Tudi te so otroci obeležili; posebno je bodla v oči rdeča božična barva, ki

vedno simbolizira življenjsko silo posebno v beli zasneženi pokrajini.

V starih kulturah so jajce, pišče in zajec simbol obnavljanja življenjskega kroga in plodnosti. Tudi na belih prtihih so čivkali piščanci, skakali zajčki; zvonovi so oznanjali Kristusovo zmago ob oljčnih vejicah. Prikazali smo le drobce velikonočnih obredov.

Malčki iz otroškega vrtca Jakoba Ukmarja so spretno preoblikovali pisan papir velikonočnih čokoladnih jajc v metalje, ki so krasili razstavo »Biserčki preteklosti v današnjem življenju«.

Učenci obeh osnovnih šol so spoznali tudi krasilno tehniko žganja lesa s pirografom. Krasili so kahalnice, skrinjice in stojala za zgoščenke. Tako so odkrili udomačeno moč ognja in spoznali tipični vonj, ki je lebdel v vsaki kuhinji ob ognjišču ali kuhinjskem štedilniku.

Vsi stari narodi so se bali dolgih hudih zim, ki so praznile shrambe. Pravili so, da duhovi pazijo, da se mati Zemlja odpočije. Zato so duhovi strašili vse tiste, ki so motili zaslužen počitek. V slovenski tradiciji je bil ponekod posebno znan »kurent«, ki je bodril življenjske sile in spodbujal kaljenje v zemlji. Kurentovo obličje so učenci izoblikovali iz krušnih vrečk in semen, iz trdnejšega papirja pa izrezali in pobarvali pisane Harlekine.

Ne moremo mimo rožmarina, ki s svojim vonjem spominja fanta in dekle na ljubezensko zaobljubo. Tudi bršljan je no-

silec večne ljubezni, zato so v bregu pripravljali poročne k'lonje in prvoobhajanci so šivali slavoloke, ki so krasili cerkev ob prvem Svetem obhajilu.

Petošolci Marice Gregorič Stepančič so vezali rdeče nageljne na kuhinjske krpe. Rdeči cvetovi so žareli od neskončne ljubezni.

Učenci Ivana grbca so gnetli »das«, nastale so ljubke zvezde in srčca, posuta z barvanimi kamenčki: z mislijo so bili že na plaži. Izoblikovali so si še vsak svoj razpoznavni znak, če bi se izgubili in si ga pripeli kot broško.

Zadnji dan pouka so se učenci Marice Gregorič Stepančič udeležili vodenege ogleda škedenjskega etnografskega muzeja in tako zaključili praznik kruha, ki je trajal nekaj dni.

Naša krušarska peč se še ni ohladila. V njej tli žerjavica, ki podžiga številne zamisli za prihodnji praznik kruha in še kako slastno dobroto, ki bo teknila Škedenjem in Škedenjkam. Gotovo pa bo obogatila celotno škedenjsko kulturno življenje.

Malčki in vzgojiteljice otroških vrtcev, učenci ter učiteljstvo zgoraj omenjenih osnovnih šol se iskreno zahvaljujejo vsem, ki so na katerikoli način pripomogli k uresničitvi letošnjega praznika kruha. Vsem pa želijo obilo sončnih, razposajenih poletnih dni in mnogo iskrice sreče v očeh: nasvidenje v šolskem letu 2007/08.

Kanki

REVIJE - Mladika

V četrti letošnji številki vrsta aktualnih vprašanj

Iz tiskarne je prišla nova številka revije Mladika. Tudi tokrat je uvodnik posvečen naši aktualnosti, saj se ukvarja z upravnimi vprašanji v Gorici in Nabrežini, ki sta bili pomembni preizkušnji ne samo v političnem smislu, pač pa tudi z vidika manjšinskih interesov. Uvodnik obžaluje, da se je v Gorici razdrla prejšnja koalicija, ki je pod Brancatijevim vodstvom bila sposobna take naklonjenosti do Slovencev kot nobena druga pred njo.

Kritično razmišljanje ponujata članka z naslovom Smo na pragu folklorizacije?, ki se nanaša na našo politično aktualnost, ter Slovensko gledališče – kam?, ki razmišlja o poslanstvu in ciljih Slovenskega stalnega gledališča v Trstu. Pisec članka pretresa naslove letošnje gledališke sezone in se med drugim sprašuje o smislu uvrstitve italijanske predstave v slovenski repertoar. Iz preostale vsebine velja še opozoriti na Zgodbo o starih tržaških narodnih pesmih

Aleksandra Furlana, na Poletni popoldan v odvetniški pisarni, ki je nov drobce iz spominov Lide Turk, ter tretje nadaljevanje prispevka Angela Baša o manj znanih sestavinah Hitlerjeve politike. Zanimivo je tudi umetniško branje, in sicer novela Marjane Šedivy Kako se ti zdi?, ki je bila nagrajena na literarnem natečaju Mladike za leto 2006, ter pesmi Milenka Straška, ki so prav tako prejele drugo nagrado za poezijo na omenjenem natečaju. Stalne rubrike – med drugimi Antena in Ocene knjig ter poročilo o delovanju Černetove knjižnice – dopolnjujejo zanimivo vsebino te predzadnje Mladike pred poletnim premorom.

Uvodnik v mladinsko prilogo RAST je napisala Tanja Zorzut. Sledi poročilo obiska članov MOSP-a pri okcitanski skupnosti v Franciji, predstavitev knjige Marjana Tomšiča Južni veter ter poročilo o nagrajevanju na literarnem, likovnem in fotografskem natečaju, ki ga vsako leto, ob

COŠ IVAN TRINKO - ZAMEJSKI

Osnovnošolčki so prvič prijeli za teniški lopar

Učenci 4. razreda COŠ Ivan Trinko - Zamejski so v sodelovanju s ŠD GAJA - teniški odsek, pod vod-

stvom učiteljice Cirile Devetti, v sklopu gibalne vzgoje spoznavali osnove tenisa.

BOLJUNEC - SKD France Prešeren

Šagra na Jami

Danes se začenja priljubljena prireditev, ki bo trajala do nedelje

Že več dni se SKD F. Prešeren s pomočjo vaščanov ter fantovske in dekliške Boljunec posveča pripravam tradicionalne šagre na Jami. V tem obdobju je namreč tu zelo živahno, saj predstavlja praznik eno najpomembnejših vaških pobud.

V sklopu šagre organizira kulturno društvo iz Boljunca tudi nastop gojencev plesne šole, ki skozi celo leto vadijo v društveni dvorani gledališča Prešeren. Sezono so letos zaključili v občinski telovadnici v Dolini z zelo uspešnim nastopom.

Letos se bo šagra odvijala od danes do nedelje, 17. junija. V primeru, da bo slabo vreme skazilo uspeh šagre, bodo obiskovalci dobrodošli tudi v ponedeljek, 18. junija.

Vsake večer bo popestrila glasbena skupina. Danes se nam bodo predstavili Trije prašički, v soboto se bomo lahko na plesišču zavrteli ob zvokih skupine »Tramontana band«, v nedeljo pa bo igral ansam-

bel »Sonce«. V kioskih, ki bodo danes in jutri odprti od 18. ure, bo na voljo bogata ponudba.

Jutri bo skupina CAI-CIM priredila večer na temo gorski tek. Ob 20.30 bodo namreč v prostorih gledališča Prešeren na ogled diaprozitive ter kratkometražni filmi, ki jih bodo na ta dan prvič predvajali. Poleg tega bo v prostorih gledališča na ogled razstava slik umetnika Fulvia Tommasija.

Nekoliko drugače bo v nedeljo, 17. junija, saj bo na Jami, privlačnem kotičku v Boljuncu, živo že v jutranjih urah. Ob 9. uri bodo namreč štartali tekači in tekačice, ki so se udeležili tekmovanja v gorskem teku brez meja, v organizaciji občine Dolina ter skupine CAI-CIM. Kioski bodo odprti že ob 10.00. Poleg tekačev se bodo tako tudi navijači lahko okrepcali. Gorski tek, ki se v Boljuncu že tretjič odvija, je požel vsako leto velik uspeh.

V večernih urah, in sicer ob 19.00, bodo navzoči lahko sledili plesnim točkam, ki ju bosta izvajali plesna skupina MOSP, pod vodstvom učiteljice Raffaele Petronio, ter skupina Gan Airm Irish Dancers. V sklopu kulturnega programa nam bo plesna skupina, ki je nastala lani pod okriljem MOSP-a, predstavila modernejšo plesno točko. Skupina Gan Airm Irish Dancers pa se, kot je iz imena razvidno, ukvarja z irskimi plesi. Slednjo sestavljajo mladi plesalci, ki se zanimajo za irsko kulturo.

Za tem bo potekalo nagrajevanje zmagovalcev tekmovanja extempore. Izvedeli bomo za imena otrok, ki so se s svojimi umetninami najbolj izkazali. Pred par dnevi je namreč dekliška Boljunec organizirala tekmovanje v slikanju namenjeno malčkom iz vrtca in osnovnošolcem. Pridružili so se tudi srednješolci. Najmlajši so risali na temo »Moja najljubša hrana«. Starejši udeleženci pa so morali biti kos nekoliko težji nalogi, oziroma upodobitvi doline Glinščice.

S kulturnim programom ter nagrajevanjem mladih umetnikov bo šagra zaživela, v kioskih bodo pridno kuhali, cvrli in pekli ter na oder bo stopil ansambel »Sonce«, ki bo vse privabil na plesišče.

Urška Ota

dnevu slovenske kulture, prirejata Mosp in Skk. Objavljenih je nekaj nagrajenih fotografij in nagrajena črtica Jane Zupančič Vrtnica.

Trajnice imajo zelo raznolike lastnosti

Pravimo, da za vsak vrtni kotiček najdemo primerno trajnico, čeprav so rastni pogoji v posameznih delih vrta lahko zelo različni. Od stoječe vode, močvirnih do normalnih tal pa do izjemno plitkih in sušnih. Nekje ves dan pripeka sonce, drugje še normalne difuzne dnevne svetlobe primanjkuje.

Trajnic je tako veliko in tako različne so si med seboj, da med njimi resnično lahko najdemo tudi takšne z lastnostmi, ki včasih izzovejo pravo osuplost in začudenje. Vsaj med nepoznavalci čudovitega sveta trajnic. Če si pobliže ogledamo nekatere lastnosti trajnic, bomo kasneje lažje razumeli njihovo vsestransko uporabnost. Ta je seveda odvisna od naših želja in potreb, predvsem pa od lastnosti posameznih trajnic, ki so včasih močno omejene in nespremenljive, včasih pa tako prilagodljive in spreminjajoče se, da nas prav začudijo.

Med najvažnejše lastnosti vsekakor sodi odnos trajnice do sončnega obsevanja. Nekatere so prilagojene na življenje na polnem soncu, druge v globoki senci. Mnoge prenašajo tudi rastne pogoje, ki so nekje vmes, torej polsenca, ko je rastišče obsijano s soncem le del dneva. Marsikatera pa prav dobro uspeva tako v enem, kot v

Lokvanji rastejo v vodi in so torej vodne trajnice.

drugem ekstremu. Takšnim pravimo, da so kozmopolitske.

Globina tal je zahteva, ki je vezana na globino korenin, ki jih rastlina razvije. Nekatere trajnice prav dobro uspevajo v plitvih tleh, saj glavno korenin razvijejo skoraj tik pod površino. Druge zahtevajo globoka tla, da lahko korenine razvijejo v globino.

Prehranjenost tal je karakteristika rastišča, ki definira uspevanje ali neuspevanje mnogih trajnic. Nekatere sodijo med požrešneže, ki potrebujejo za svoj razvoj in cvetenje veliko hranilnih snovi, druge nasprotno, ohranijo lepo rast in cvetenje, če je zemlja skromno prehranjena. V takšni tudi preživijo dalj časa. Tipičen

primer take trajnice je naša alpska planika (*Leontopodium alpinum*). Tiste, ki so bile vzgojene v dobro pogojenem šotnem substratu sicer bogato zacvetijo, po cvetenju pa največkrat kar odmrjejo. Tudi na vrtu ne marajo vedno dovolj vlažne in hranilne zemlje. V pusti in peščeni zemlji živijo dlje in njihovi cvetovi so bolj podobni tistim v naravi. Prav nasprotno pa imajo n.pr orlice, ki bodo dalj časa živele in bolj bujno rastle in cvetele v dovolj vlažni in hranilni prsti.

Zahteve po vlažnosti tal so ena izmed pomembnih lastnosti posameznih trajnic. Nekatere uspevajo skoraj brez vode. Spomnimo se samo netreskov in homulic. Druge plavajo v vodi, re-

cimo lokvanji. V močvirnih pogojih uspeva lepo število trajnic. Še največ pa je takih, ki imajo rade normalna vrtna tla, se pravi taka, ki v njih voda ne zastaja, se pa nikoli ne izsušijo.

Nekatere trajnice so zelo krhke in že močnejši dotik povzroči lomljenje stebel in listov, kaj šele močnejši pih vetra. Druge so čvrste in jih zlepa nič ne poškoduje. Te lastnosti so pomembne, ko izbiramo trajnice za vetrovne lege. Tiste med čvrstimi, ki imajo poleglo in pritlehno rast, sodijo tudi med tako imenovane pohodne trajnice. Tiste torej, po katerih lahko tudi hodimo in z njimi zasajamo fuge v tlakovcih ali z njimi oblikujemo nadomestno trato.

Nekatere trajnice imajo cvetove, ki so zelo obstojni tudi če jih odrežemo. Za takšne pravimo, da so uporabne tudi kot rezano cvetje. Marsikatero med njimi je možno tudi posušiti in uporabiti za suhe šopke.

Nekatere trajnice lepo dišijo, ali njih cvetje ali listje ali pa celo oboje. Nekatere so tudi užitne, druge so morda strupene. Nekatere so zanimive za obiskovalce čebele in čmrlje ali morda metulje. Nekatere gredo v slast polžem, kar sicer ni lastnost, ki bi bila zaželjena, potrebno pa jo je vsekakor upoštevati. Nekatere trajnice imajo trnje: nikakor pa to ni la-

stnost, zaradi katere bi se bilo nujno tem lepoticam odpovedati.

Nekatere trajnice cvetijo dalj časa, ali vsaj pocvitajo. Druge cvetijo le kaka dva tedna ali morda kak mesec. Mnogi jim to tako zelo zamerijo, da jih kar črtajo s seznama svojih priljubljenih rastlin. Jaz običajno takšne 'zahtevneže', ki bi radi, da trajnice cvetijo kar neprekinjeno skozi večji del leta in ob tem še ne zahtevajo nobene posebne nege, pa še poceni naj bi bile, povprašam: koliko časa pa cvetijo tulipani, ki jim nihče ne oporeka priljubljenosti? Sicer pa, če nekdo želi na istem mestu stalno neporečno cvetenje, naj to doseže s stalnim menjavanjem enoletnic in trpežnih v loncu vzgojenih okrasnih rastlin.

Čas cvetenja trajnic je pač določen že v genski zasnovi in je odvisen od zunanjskih temperatur in dolžine dneva. Z modernimi tehnologijami sicer tudi nekatere trajnice lahko silimo k cvetenju v času, ki ni zanje normalen. Takšnim trajnicam rečemo, da so primerne tudi za siljenje in pri njih v rastlinjakih s pomočjo raznih tehnik dosežemo cvetenje, kadar pač želimo. Ampak to niso več prave trajnice. Po cvetenju težko preživijo v normalnih vrtnih pogojih in jih pač uporabljamo kot šopke, ne pa kot trajnice. Spet smo pri tako imenovanih modernih vrtnarskih tehnologijah, ki omogočajo marsikaj, naravo marsikaj prelisičijo, vendar so uspehi le začasni in občasni. Trajno se narave pač ne da prelisičiti. Zato le čimbolj naravna vzgoja trajnic zagotavlja njihovo dolgo življenje in njihovo dobro rast in cvetenje v zunanjskih vrtnih pogojih. Trpežne so pač le tiste trajnice, ki jim omogočimo v vrtu rast v pogojih, ki so jim pisani na kožo, ali dani z geni, kakor že hočete.

Jožica Golob-Klančič

VIVAIO ORLANDO

Pestra izbira čebulic, semen in sadik za parke in vrtove, rastlin za dom in balkone

SADNA DREVEŠA • KAKTUSI
DARILNI ARANŽMAJI
PESTER IZBOR TOSKANSKE TERAKOTE

Gorica, državna cesta za Trst, nasproti mirenskem letališču, Tel. 0481.20075

GARDEN CENTER MUSINA MARCO

1.500 kvm razstavnega prostora

- * Pestra izbira zelenih in cvetočih rastlin za zaprte in odprte prostore
- * Pohištveni dodatki, okraski in ideje za darila
- * Raznovrstna semena, črne prsti, gnojila in vaze

Na tisoče zelo zanimivih predlogov po zmernih cenah

KRMIN, ul. Isonzo 101, Drž. cesta Gorica - Krmin, Tel. 0481.60471

Trajnice

GOLOB - KLANČIČ

Največji izbor kakovostnih trajnic na Slovenskem, vse smo vzgajali v naši vrtnariji na prostem in v navadni vrtni zemlji.

Vrtnarija: Vitovlje 18 - 5261, Šempas
Tel. (00386) 5 3078810 - Fax: (00386) 5 3078811
e-pošta: trajnice@trajnice.com • http://trajnice.com

URNIK: Vse delovne dni in sobote od 9h do 17h. Prazniki in nedelje zaprto. Prodaja na drobno in debelo.

L'AGRARIA AGRONOM GIORDANO RIOSA

Več kot dvajset let izkušenj zagotavljajo najvišjo kakovost po najbolj ugodni ceni

SVETOVANJE IN SERVIS

Semena, krma, fitokemija, enologija
ornitologija, plastika
vse za vrtnarstvo in hortikulturo

- MOTORNIA KOSILNICA: od 55,00 € in od 150,00 €
- MOTOKULTIVATOR: od 950,00 €
- PLINSKI ŽAR: od 94,00 €
- MOTORNIA ZAGA: od 85,00 € in od 177,00 €
- SEŠALNIK PUHALNIK ZA LISTJE: od 57,00 €
- PARKOVNI TRAKTOR: od 1.350,00 €
- VISOKOTLAČNI ČISTILNIK: od 103,00 €
- MOTORNIA KOSA: od 130,00 €
- MOTORNIA TLACILKA: od 205,00 €
- ELEKTRIČNE ŠKARJE ZA ŽIVO MEJO: od 40,00 € in od 300,00 €
- PREKOPALNIK: od 265,00 €
- AGREGAT: od 177,00 €
- BIO DROBILNIK: od 175,00 €
- KOMPRESOR: od 122,00 €

2 LETI POPOLNE GARANCIJE ZA VSE STROJE

Državna cesta 14, le 500 m po mostu na Soči • Papariano di Fiumicello (UD), Tel. in faks 0431 968658 - Zaprto ob nedeljah in ponedeljkih

MAVHINJE - Začenja se sedmi festival zamejskega amaterskega gledališča

Nadaljuje se uspešna zgodba zastavljena pred štirinajstimi leti

Pregled najnovjših produkcij amaterskih odrov organizira v prvi osebi društvo Cerovlje Mavhinje

Mavhinje bodo v prihodnjih treh tednih postale mala prestolnica amaterske dramske stvarnosti. Vas se bo že sedmič v štirinajstih letih spremenila v prijazen oder pod zvezdnatim nebom, na katerem se bodo zvrstile najnovjše produkcije domala vseh amaterskih dramskih skupin, ki delujejo v zamejskem prostoru. Reflektorji letošnje izvedbe se bodo prvič prižgali nocoj ob 20.30. Odgovornost festivala nosi društvo Cerovlje Mavhinje, s katerim sodelujejo Zveza slovenskih kulturnih društev, tržaška pokrajina, devinsko-nabrežinska občina, Slovenska prosveta, Primorski dnevnik, RAI in Združena kraška banka. Organizacijski odbor si je na enem od zadnjih delovnih srečanj odtrgal nekaj časa, da bi nam predstavil značilnosti festivala. Z nami so se pogovarjali predsednik Paolo Antoni, Katja Antoni, Nataša Križmančič in Maja Lapornik.

Po štirinajstih letih in sedmih izvedbah mavhinski festival lahko zanesljivo meri pulz zamejski amaterski dramski stvarnosti. Kako se v letih spreminja domače prizorišče in odnos do tega dogodka?

Po šestih izvedbah smo opazili, da se je nivo predstav gotovo zvišal. Na področju odziva je treba priznati, da prisotnost skupin niha: društva, ki imajo že dolgoletno dramsko tradicijo, so najbolj vztrajna, tisti ansambli, ki so nastali samo ob priliki festivala pa so v glavnem prenehali z delovanjem (na primer Mala tržaška kabaretna banda, ki je prijetno presenetila publiko, Metronom...). Pojavile pa so se nove, mladinske in šolske skupine. Publika je vedno steber naše pobude. Gledalci, ki polnoštevilno obiskujejo Mavhinje, nagrajujejo organizatorje in nastopajoče. Festival je obnem način za ovrednotenje teh krajev, saj so Mavhinje in naše društvo znani tudi po tej pobudi.

Kdaj in v katerih prostorih se bo odvijal letošnji festival?

Festival bo potekal vsak konec tedna do 1. julija, ko bo na vrsti nagrajevanje in zaključni večer, ki ga bo vodil gost Boris Koprinar.

Domače prizorišče se je v teh letih spremenilo; odre smo skušali čim bolj posodobiti, poskrbeti za boj udobno zakulisje, a tudi za boljše stole za publiko. Igralci imajo na razpolago šotor in sobo za preoblačenje in vsaka skupina ima svoj prostor.

Poleg skupin iz Tržaškega in Goriškega bodo tudi letos gostovali predstavniki drugih slovenskih manjšin.

Gostovali bodo ansambli iz Madžarske, Avstrije in Benečije. Na tekmovalnem programu imamo porabsko gledališko družino Nidrik-Indrik z igrano »Male bojne«

(Majhne vojne), prvič na festivalu gledališko skupino Zveze Slovencev DOŠ Gornji Senik z mladinsko igrano »Starišov djilejš« (Roditeljski sestanek) in mladinsko gledališko skupino Bilčovske Frajle z igrano »Skrivnost iz šolskega veceja« ter zveste sooblikovalce festivala, člane Beneškega gledališča, z igrano »Poletje gre h koncu«. Zal letos ne bodo sodelovali hrvaški Slovenci z Reke, ker niso imeli novih predstav v repertoarju.

Vreme je vedno velika skrb za organizatorje vsake prireditve na prostem. Kako boste kljubovali spremenljivemu vremenu?

Kot vsako leto bo tudi tokrat na razpolago pokriti šotor na dvorišču, novost pa je pokriti oder tudi na trgu.

29. junija bo na sporedu tudi posvet o gledališkem udejstvovanju mladim.

Prirrejanje festivala v Mavhinhah je gotovo pripomoglo k rasti gledališke dejavnosti v zamejstvu, tudi med mladimi. Letos nas je presenetilo število vpisanih skupin v mladinski kategoriji (sedem skupin!), saj smo v prejšnji izvedbi imeli na programu samo tri ansamble v tej kategoriji. Rojevajo se nove dramske skupine, tudi v šolskem okviru (srednja šola Kosovel z Opčin, osnovna šola Šempolaj v sodelovanju z vrtcem Šempolaj in Mavhinje).

Prav zaradi pomena tega festivala smo že pred leti priredili v tem sklopu še posvet. Izkušnja je bila zelo pozitivna, zato se nam je zdelo primerno, da se po nekaj letih spet vprašamo, kako je z našim amaterskim delovanjem, predvsem na področju mladinskega udejstvovanja. Veliko naših društev ima aktivno dramsko skupino in vsi se soočajo z istimi vprašanji. Težave nastajajo predvsem z razpoložljivostjo strokovno podkovanih mentorjev in z iskanjem primernih tekstov. Mladi so letos dobili svojo šolo v okviru Slovenskega stalnega gledališča in je prav, da opozorimo vsa naša društva na pomen izobraževanja in sodelovanja.

Kakšna je vloga mavhinskega festivala? Imate morda v načrtu posodobitev vsebinske strukture?

Vloga festivala je v prvi vrsti širjenje amaterskega gledališča. Veliko predstav nastaja prav za to priliko. Seveda skušamo izboljšati zasnovo festivala, z upoštevanjem potreb in narave sodelujočih skupin. Letos smo na primer uvedli novo nagrado za najboljši jezik (narečje in knjižni jezik), bodisi v kategoriji odraslih kot v mladinski kategoriji.

Program bo tudi letos obogatila stranska pobuda razstav domačih ustvarjalcev...

Na voljo bodo tri razstave: Andrej

Razpoznavni znak vse bolj priljubljenega festivala

Mervic bo razstavljal kamnite izdelke, Franka Skerk se bo predstavila kot strokovnjakinja za vezenine in kvačkanje, Martina Briščak pa za klekljanje in vezenje.

Kaj nas čaka na nocojšnji otvoritvi festivala?

Pozdravu pokroviteljev, sodelavcev in predstavnikov društva bosta sledila nastop moškega pevskega zbora Fantje izpod grma-

de pod vodstvom Iva Kralja in plesne skupine MOSP-a s koreografijo Raffaele Petronio. Ob 21. uri bo že na sporedu prva igra, in sicer Kratki stik v izvedbi članov SKD Slavec.

Rossana Paliaga

7

zamejski festival amaterskih dramskih skupin

KOLEDAR PREDSTAV

PETEK, 15. junija 2007

20.30 - otvoritev festivala;

21.00 - SKD SLAVEC: *Kratki stik*.

SOBOTA, 16. junija 2007

20.30 - SREDNJA ŠOLA S. KOSOVEL OPČINE: *Tajno društvo PGC*;

22.00 - SLOVENSKI KULTURNI KLUB - Gledališka skupina SSK: *Male dame*.

NEDELJA, 17. junija 2007

20.30 - OPZ LADJICA - Lutkarji iz Devina in okolice: *O belem muču, ki je bil čisto črn*;

21.15 - PD ŠTANDREŽ - Dramski odsek: *Balkanski špijon*.

PETEK, 22. junija 2007

19.45 - COŠ.S. GRUDNA, VRTEC MAVHINJE IN ŠEMPOLAJ - Oš. S. Grudna: *Žabji kralj*;

20.15 - ZVEZA SLOVENCEV NA MADŽARSKEM - Porabska gledališka družina Nidrik-Indrik ZS: *Male bojne/majhne vojne*;

21.15 - SLOVENSKO DRAMSKO DRUŠTVO JAKA ŠTOKA - Mladinska skupina slovenskega dramskega društva Jaka Štoka: *Večerja s pismom*.

SOBOTA, 23. junija 2007

20.00 - PD SLOVENEK - Otroška dramska skupina P.D. Slovenec: *Pika Nogavička*;

21.15 - SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO »BILKA« IZ BILČOVSA (Avstrija) - Mladinska gledališka skupina »Bilčovske Frajle«: *Skrivnost iz šolskega veceja*.

NEDELJA, 24. junija 2007

19.00 - VZS MITJA ČUK - Barvana Klapa: *Princeska in dobri velikan*;

20.30 - SLOVENSKO DRAMSKO DRUŠTVO JAKA ŠTOKA - Otroška skupina slovenskega dramskega društva Jaka Štoka: *Narobe stvari v mestu Petpedi*;

21.30 - BENEŠKO GLEDALIŠČE - *Poletje gre h koncu*.

ČETRTEK, 28. junija 2007

20.30 - FINŽGARJEV DOM - Tamara Petaros: *Torta za mamo*;

21.00 - KD ROVTE KOLONKOVEC - Dramska skupina Rovte-Kolonkovec: *Srčni mrk*.

PETEK, 29. junija 2007

18.30 - POSVET O GLEDALIŠČU;

20.30 - ZVEZA SLOVENCEV NA MADŽARSKEM - Seniški gledališčniki Doš Zveze Slovencev: *Stanišov Djilejš / roditeljski sestanek*;

21.00 - RADIJSKI ODER - Slovenski oder: *Pika Nogavička*.

SOBOTA, 30. junija 2007

21.00 - IZOBRAŽEVALNI ZAVOD S SLOVENSKIM UČNIM JEZIKOM TRUBAR-GREGORČIČ - Nimamo časa: *Nevidni Leonard*.

NEDELJA, 1. julija 2007

21.00 - ZAKLJUČNI VEČER.

ŠTANJEL - Stoletnica rojstva

Osrednja slovesnost v spomin na Spacala

Danes bo v Štanjelu osrednja slovesnost in otvoritev razstave grafik v počastitev 100-letnice rojstva umetnika Lojzeta Spacala. Prireditve bo uvedel dogodek ki ga prireja Založništvo tržaškega tiska ob izidu najnovjše knjige Nočni cvet, spomini na očeta Boruta Spacala. Knjiga, ki je izšla tudi v italijanščini (Un fiore nella notte) je osebno pričevanje o življenju velikega umetnika, tako kot so ga doživljali v družinskem krogu.

Ob 18.00 bo sugestivno okolje grajskega dvorišča v Štanjelu ponudilo scenografijo za krajši sprehod skozi utrinke iz življenja Lojzeta Spacala. Odlomke iz knjige Nočni cvet bo bral Anton Petje, na saksofonu pa ga bo s prosto improvizacijo spremljal Tomaž Nedoh. Prisoten bo tudi avtor knjige, Borut Spacal.

Na osrednji slovesnosti, ki se bo pričela ob 19.00, bodo slavnostni govorniki župan občine Komen Uroš Slamič, podtajnik v italijanski vladi

Miloš Budin in veleposlanik Drago Mirošič, razstavo pa bo predstavil slikar Franko Vecchiet. Ob tej priložnosti bodo tudi razglasili imena zmagovalcev natečaja Hommage Spacalu, ki ga je priredilo društvo Kons.

GORICA - Včeraj na pokrajini posvet v okviru projekta za zaščito čezmejnih delavcev

S promocijo mobilnosti proti delu na črno

V FJK zaposlenih 10.000 slovenskih državljanov, a samo tisoč jih ima redno delovno razmerje

Včerajšnji posvet na goriški pokrajini

BUMBACA

TRŽIČ - Slabost Smrt v avtu

Potem ko je včeraj pod večer s svojim avtomobilom znamke fiat 500 prečkal križišče med ulicami Duca d'Aosta, Oberdan in Roma v Trziču, ga je obšla slabost, zaradi katere je izgubil nadzor nad vozilom in z nizko hitrostjo trčil v avtomobile, parkirane ob robu cestišča. Mimoidoči avtomobilisti in lastniki bližnjih trgovin so takoj poklicali na pomoč, saj so kmalu razumeli, da ni šlo zgolj za prometno nesrečo. Ko so le nekaj minut zatem na kraju nesreče posredovali trziški policisti in osebje službe 118, je bil moški, star približno šestdeset let, že mrtev. Skoraj štirideset minut so ga skušali oživiti, vendar so bila vsa naprežanja zaman. Identitete moškega niso posredovali, po vsej verjetnosti pa mu je bila usodna srčna kap. Truplo moškega so prepeljali v trziško bolnišnico, kjer naj bi v prihodnjih dneh na njem opravili obdukcijo, ki bo pojasnila vzrok smrti.

S projektom za spodbujanje delovne mobilnosti Promo si dežela Furlanija-Juljska krajina in zavod republike Slovenije za zaposlovanje prizadevata za zaščito čezmejnih delavcev. »Okrog tisoč italijanskih državljanov je zaposlenih v Sloveniji, od koder se v našo deželo vsak dan vozi približno 10.000 delavcev. Z rednim delovnim razmerjem je zaposlenih le kakih tisoč slovenskih državljanov, vsi ostali pa delajo na črno, kar pomeni, da ne bodo imeli zagotovljenih pokojnin. Gre za velik socialni problem, ki ga moramo rešiti skupaj,« je poudaril pokrajinski odbornik za delo Marino Visintin na posvetu v okviru projekta Promo, ki je potekal včeraj v pokrajinski sejni dvorani v Gorici. Po Visintinovi besedah je glavni cilj projekta informiranje in spodbujanje delovne mobilnosti med Slovenijo in Italijo. Ob tem projekt predvideva dolgoročno povečanje povezav med povpraševanjem in ponudbo na obeh straneh meje, večjo preglednost dogajanja na trgu dela, učinkovitejšo zaščito delavcev, hkrati pa tudi uveljavljanje aktivne politike čezmejnega trga dela.

Včerajšnjega srečanja so se udeležili predstavniki uradov za zaposlovanje iz naše dežele ter iz Kopra in Nove Gorice, sodelovanje pristojnih ustanov z obeh strani meje je namreč po Visintinovem mnenju pomembno sredstvo v boju proti delu na črno. Odbornik je pri

MARINO VISINTIN

BUMBACA

tem opozoril, da slovenski in italijanski uradi poslušajo precej drugačno, zaradi tega pa si v okviru projekta Promo prizadevajo za snovanje skupne mreže storitev za čezmejno zaposlovanje. »V Sloveniji podjetja morajo po zakonu sporočiti uradam za zaposlovanje, da imajo prosta delovna mesta; pri nas se to ne dogaja, zato pa se morajo uslužbenci naših središč za zaposlovanje postaviti v stik s podjetji in družbami ter na ta način ugotoviti, ali potrebujejo kakega delavca. V okviru projekta Promo si prizadevamo, da bi slovenski državljanji v svojih uradih dobili tudi ponudbe za delo v Italiji, ki jih zbirajo naša središča za zaposlovanje. Z izmenjavo ponudb in informacij med uradi za zaposlovanje bi vedeli, koliko delavcev vsak dan prečka mejo, sploh pa bi bili gotovi, da niso zaposleni na črno,« je pojasnil Visintin.

Posvet je vodil koordinator projekta za FJK Sergio Battisti, prisotna pa je

bila tudi Dorotea Verša z zavoda RS za zaposlovanje, sicer vodja projekta na slovenski strani meje. V okviru projekta bodo po Battistijevih besedah oblikovali dvojezični tematski spletni portal, ki bo omogočal sodobne in napredne storitve za delodajalce in iskalce zaposlitve na čezmejnem območju. Ob tem bodo zbrali in analizirali podatke o stanju in dogajanju na trgu dela ter oblikovali mreže storitev za čezmejno zaposlitveno svetovanje. Projekt Promo se je pričel spomladi 2006, zaključil pa se bo konec letošnjega leta.

Podatke o številu slovenskih državljanov, zaposlenih v Italiji, je na včerajšnjem posvetu posredovala tržaška raziskovalnica Maja Mezgec. Po njenih besedah je bilo lani v FJK registriranih 1.050 delovnih pogodb s slovenskimi državljanji (693 moških in 357 žensk), koliko je bilo v resnici slovenskih delavcev, pa je zelo težko ugotoviti. »Leta 2005 so slovenskim državljanom izdali 4.121 dovoljenj za bivanje, 2.782 jih je bilo deležnih javne zdravstvene oskrbe, 1.142 pa jih je imelo stalno bivališče v Italiji,« je povedala Maja Mezgec. Na deželi ocenjujejo, da v Furlaniji-Juljski krajini je od 8.000 do 10.000 čezmejnih delavcev, v veliki meri slovenskih državljanov, od letih pa jih je po podatkih odbornika Visintina približno 5.000 zaposlenih v goriški pokrajini, 5.000 pa na Tržaškem.

Danjel Radetič

ŠOLSKE SINDIKAT Že dve leti brez doklade

Zaskrbljenost zaradi zamud v postopku za gradnjo novega slovenskega šolskega centra v Romjanu je izrazil Joško Princič, goriški tajnik Sindikata slovenske šole. »Vsak upravni postopek ima zapadlost. To pomeni, da tvegamo izgubiti centru namenjeni denar,« opozarja in med vprašanji, ki so na stežaj odprta, navaja tudi poslopje osnovne šole na Plešivem. Kljub nekaterim znakom zanimanja iz prejšnjih let, premikov ni bilo. Stališče občine bo moral sedaj pojasniti novi krminski župan Luciano Patat.

Na vrhu žgočih tem je osebje. Tudi na Goriškem so slovenske višje srednje šole utrpeli krčenje osebja, poudarja Princič in dodaja: »V prihodnjem šolskem letu bo pedagoški licej prikrajšan za eno katedro, saj se je upokojil profesor zgodovine umetnosti in tehničnega risanja, Hijacint Iussa. Sicer ga bodo namestili, a bo katedra ukinjena. Eno mesto smo izgubili med pomožnim tajniškim osebjem na višješolskem zavodu Cankar, enega pa pridobili na Večstopenjski šoli Doberdob. Odprto ostaja vprašanje pomožnega osebja oz. postrežnikov, ki so nezadostni predvsem na šolah Cankar, Vega in Zois ter v vrtcih z eno sekcijo, kjer en sam človek ne utegne pokrivati celotnega urnika. Lahko le upamo, da bo prišlo do poravnave med poletnim preverjanjem dejanskega osebja.«

Problem je tudi dejstvo, da učitelji osnovnih šol že dve leti ne prejemajo doklade za dvojezičnost, ki je predvidena po kolektivni delovni pogodbi. »Deželni šolski urad dodeljuje denar vsemu drugemu razen fondu za doklado, kar je groba kršitev delovne pogodbe. Problem bi lahko rešili, če bi prišlo do ločenega seznama osebja (t.i. kontingenta),« pravi Princič, njegovim besedam pa pritrjuje doberdobska ravnateljica Sonja Klanjšček: »Že dve leti nam država ne izplačuje tega, kar nam po pogodbi pripada. Ni ne nakazil ne denarja, zato med učitelji naraščata zaskrbljenost in protest. O tem sem obvestila računski urad na deželi, ki mi je odgovoril, da denarja enostavno ni.«

GORICA - Devetag na ogledu

Nadškofijski muzej med prioriteta

Občinski odbornik za kulturo Antonio Devetag je včeraj obiskal poslopje na vogalu med korzom Verdi in ulico Santa Chiara, ki je bilo urejeno za nadškofijski muzej. Kot znano, načrt, ki se je začel izvajati ravno v času Devetagevega odborništvaja pod Valentijevo upravo, ni bil izpeljan do konca.

»Odprtje muzeja bomo vključili med prioritete,« je napovedal odbornik, ki ga je med ogledom obnovljenih, a nikdar izrabiljenih prostorov, spremljala občinska arhitektinja Monica Kogoj. »Pet let ni bilo zanimanja za muzej, ki je obvisel zaradi proceduralnih zapletov. Podjetje, ki si je svojčas prisodilo dela, ni bilo sposobno dokončati posega, zaradi česar stavba ni prešla dovoljenja za uporabo. Razpisali bomo dve ali tri manjši javni dražbi za dodelitev manjkajočih del. Predvidevam, da bo birokratski postopek s pripravo potrebne dokumentacije trajal približno eno leto, nakar bo stekla operativna faza,« je še povedal Devetag in opozoril, da denar ni problem, saj je bil muzej dodeljen tudi prispevek iz fonda Jubileja leta 2000. Po njegovem pričanju ima zgradba izreden potencial, saj stoji na središčni ulici, muzej z oglejskim in terezijanskim zakladom, ki je v lasti nadškofije, pa bi zasedal le dve od štirih nadstropij (vsako ima 400 kv. metrov). Podstrešno nadstropje bo namenjeno posvetom in podobnemu, pritični prostori pa začasnim razstavam in dogodkom. »Muzej bomo uresničili tudi v vidiku turističnih objektov, ki jih načrtujejo na Novogoriškem. Del turistov želimo privabiti tudi k nam, zato pa moramo staviti na zaklade naše preteklosti in tradicije,« je poudaril Devetag in napovedal, da se bo dogovarjal s pokrajino in nadškofijo, stike pa name-rava navezati tudi z Novo Gorico in Ljubljano.

GORICA-DOBERDOB - Izidi slovenskih srednješolcev in potek »male mature«

Dokazujejo zrelost

Rezultate bodo objavili predvidoma 20. junija v Doberdobu, 28. junija pa na goriški šoli Trinko

Šolsko leto je mimo. Za večino učencev in dijakov se je začel čas sprostitve. Kar so čez leto sejali, pa je povzeto v učnih uspehih, ki so jih včeraj objavili na nižjih srednjih šolah v Gorici in Doberdobu. V šolskih klopeh posedajo le tretješolci, ki bodo morali stopnjo zrelosti dokazati na državnem izpitu. Le-teh je skupno 48 na goriški šoli Ivan Trinko, enajst pa v Doberdobu, kjer pisne naloge že potekajo. V sredo so se spopadli s slovensčino, včeraj z italijansčino, danes pa z matematiko; jutri jih čaka angleški jezik in, za konec pisnih preizkušenj, še nemščina v ponedeljek. Ustni izpiti se bodo zanje začeli v torek, 19. junija, že dan kasneje pa naj bi bili znani izidi. Na šoli Trinko se zrelostni izpit začel danes s slovensko nalogo; jutri bo na vrsti italijansčina, v ponedeljek matematika, v torek angleščina, v sredo pa še nemščina. V četrtek, 21. junija, bo tudi zanje nastopil čas ustnega preverjanja znanja, rezultate pa bodo razobesili 28. junija ob 9. uri.

Naj še navedemo, da sta si - tako kot lani - ravnateljici izmenjali šoli: Elizabeta Kovic predseduje ocenjevalni komisiji v Doberdobu, Sonja Klanjšček, doberdobska ravnateljica, pa goriški komisiji. V nadaljevanju objavljamo izide dijakov prvih in drugih razredov.

vih in drugih razredov.

Nižja srednja šola Ivan Trinko

1.A Apelete Yao Julien Agbetiafa, Luka Cattelani, Peter Cej, Anthea Custrin, Lara Feri, Jan Guštin, Gioia Innocenti, Luka Kovic, Tamara Lupin, Ivan Maniaco, Enrico Marega, Marco Marega, Edoardo Mattiussi, Jan Mauri, Martin Novak, Karol Paulin, Alice Pecorari, Denis Robazza, Nikolas Semolič, Caterina Tanzariello, Lara Turri, Jason Visintin; dva dijaka nista izdelala; 1.B Marco Bertè, Gaja Braini, Mak Cattelani, Valentina Cijan, Deborah Croselli, Sara Devetak, Peter Grudina, Mateja Jarc, Jasna Leban, Giulia Marassi, Veronica Marcisig, Luca Markovic, Izajja Nanut, David Ožbot, Micaela Passon, Jan Paulin, Martin Pipan, David Raida, Ana Raum, Peter Vogric, Tomaso Matija Winkler, Matija Zorzut; dva dijaka nista izdelala; 2.A Aleksija Antonič, Marta Carlesso, Elisabetta Castellani, Mattia Duvier, Luca Fiorelli, Daniel Hlede, Dragana Lukič, Debona Marson, Andrea Montrone, Simone Peressini, Mateja Petejan, Ivan Rustja, Leonardo Scaringella, Denis Skerk, Gabriele Terčič, Nicola Tomšic, Marco Ventin, Lorenzo Vizin, Kevin Zuttioni, Mickey Zuttioni; 2.B David Abrami, Diana Ber-

tè, Sara Cossutta, Federico De Naccini, Amra Dizdarevik, Dean Gabrieličig, Monica Marusič, Gaja Mauri, Tadej Pahor, Tina Paljč, Erik Raida, Gaja Tomšič, Francesco Vitale, Matej Zavadlav, Carlotta Zitter; dva dijaka nista izdelala; 3.A vseh 24 dijakov je bilo pripuščenih k državnemu izpitu; 3.B vseh 24 dijakov je bilo pripuščenih k državnemu izpitu.

Nižja srednja šola v Doberdobu

1.A Leo Cernic, Natasha Cian, Martina Furlan, Caterina Lamesta, Francesca Minetto, Petra Mosetti, Albert Paoli, Alessia Pinna, Gabriele Porcedda, Leonardo Vuch; 1.B Erika Bidini, Lorenzo Bisiach, Alberto Bogaro, Veronica Comar, Christopher Debianchi, Lara Devetak, Mihaela Devetak, Jessica Frandolig, Petra Lapanja, Marta Pieri, Veronika Terpin; 2.A Silvia Baglieri, Michele Bandel, Beatrice Bonato, Manuel Comar, Ameena Corrado, Nika Cotič, Jana Croselli, David De Simone, Nita Donnini, Samuel Furlan, Brigita Gergolet, Shimen Gergolet, Jasmin Laurencic, Mihael Lavrencic, Mirko Marusic, Lenka Pavletic, Marco Peric, Tamara Podversic, Erik Sivec, Matjaž Ulian; 1 dijak ni izdelal; 3.A vseh 11 dijakov je bilo pripuščenih k državnemu izpitu.

NOVA GORICA - V bližini policijske uprave odprli novi sedež dnevnega centra

Zasvojeni z drogami dobili kontejnersko zavetišče

Stari so od petindvajset let dalje, večina je moških, žensk je trideset odstotkov

Vhod v novogoriški dnevni center za odvisnike od drog

FOTO S.J.

Od konca meseca maja je dnevni center za odvisnike od prepovedanih drog v Novi Gorici, ki je od odprtja septembra lani deloval v prostorih železniške postaje, preseljen na novo lokacijo, in sicer v kontejnerje ob novogoriški policijski upravi. Občina je objekt uresničila, potem ko so se številni prebivalci pritoževali nad brezdomci in odvisniki, ki so se zbirali na različnih lokacijah v mestu in občasno povzročali hrup, razgrajali, se drogirali in preprodajali mamilo. V malo kontejnersko naselje, kjer zasvojenec sprejemajo kot doma in brez predsodkov, je občina vložila 187.500 evrov.

V dobrem mesecu nova lokacija še ni dosegla števila dnevnih obiskovalcev, kot jih je premogla železniška postaja, vendar zaposlena v centru pričakuje, da se bo to kmalu zgodilo. Vsakodnevno se z odvisniki v centru ukvarjata socialna pedagoginja Meta Rutar in teolog Matjaž Strnad. Namen centra je uporabnikom prepovedanih drog ponuditi primeren prostor, kjer se lahko zadržujejo, si ope-rejo obleko, se umijejo in si kuhajo topli obrok. Najraje se - po besedah Mete Rutar - zadržujejo v skupinski sobi, kjer lahko gledajo televizijo ali uporabljajo računalnik. V kratkem jim bodo omogočili tudi dostop do interneta, ki je po mnenju Rutarjeve pomemben, saj nudi stik z zunanjim svetom, česar so oskrbovane osebe še posebej potrebne. Po drugi strani novogoriški dnevni center omogoča

vsaj delni nadzor nad uporabniki prepovedanih drog. V njem nudijo vse informacije o varnejši uporabi, informacije in navodila o možnostih zdravljenja ter pomoč pri iskanju najbolj učinkovite poti do ozdravitve.

Kot sta še povedala sogovornika, v centru izvajajo nizkopražni program, kar pomeni, da vanj lahko pride vsak. Edini pogoj, ki ga postavljajo, je prepoved uživanja mamil in razpečevanja v prostorih centra. »Včasih nam kdo še imena noče zaupati, ker ga je sram in ker se boji, vendar ga ne silimo. Kasneje, ko pridobi zaupanje, to ni več problem,« je povedala Rutarjeva. V največji meri obiskujejo center brezdomci oziroma dolgoletni odvisniki, ki so dom izgubili ali se od njega dokončno odtujili. Stari so od petindvajset let dalje, največ pa jih ima nad trideset let. Večina je moških, žensk je kakšnih trideset odstotkov. Vsi so zasvojenec s heroinom, ki pa ga dopolnjujejo s kokainom, tabletami, alkoholom in zdravili. Šibkost centra je, da je obratovanje omejeno na čas med 7.30 in 15.30, kar je premalo glede na pričakovano pomoč. Potem morajo brezdomci center zapustiti, zavetišče pa so že našli drugje. Eden od obiskovalcev nam je namreč zaupal, da so si bivališče uredili v opuščeni industrijski hali na Prvomajski cesti 35. Tam se dnevno zadržuje okrog deset ljudi, občasno pa se jih nabere tudi do dvajset.

Saška Jug

TRŽIČ - Včeraj na zvezi industrijcev

Žarek upanja

Družba Ineos naj bi pristala k izredni dopolnilni blagajni

Žarek upanja za delavce Ineos-a; včeraj so na goriškem sedežu zveze industrijcev predstavniki angleške družbe, ki namerava zapreti svoj tržiški obrat, pristali k dogovoru - sicer neformalnega značaja - o izredni dopolnilni blagajni. Uradnega dokumenta niso še podpisali, vsekakor pa se bodo strani ponovno srečale v ponedeljek, ko naj bi prišlo do formalizacije včerajšnjega dogovora o dopolnilni blagajni, ki ji bosta zagotovili finančno kritje dežela FJK in ministrstvo za delo.

Na včerajšnjem zasedanju so

predstavniki dežele vzeli na znanje, da družba Ineos ne namerava pristati k t.i. »management buy out«, v okviru katerega bi za 20 milijonov evrov prevzeli obrat zaposleni, deželna finančna družba Friulia in razni bančni zavodi. Vodstvo Ineos-a je potrdilo, da ne namerava oddati obrata morebitnim konkurentom, zato pa za rešitev tovarne obstajata samo še dve možnosti; za obrat se namreč zanimata kovinarsko podjetje Marcegaglia in lombardska družba Camozzi, ki proizvaja kurilnike za jedrske elektrarne.

GORICA - Jutri o projektu Zemlja prijateljica

Kmetje stavijo na čezmejno trženje

Štirideset kmetijskih podjetij iz Furlanije-Juljske krajin in Slovenije si prizadeva za neposredno čezmejno trženje kmetijskih pridelkov. Projekt, ki ga finančno podpirata dežela FJK in Evropska unija, so poimenovali »Terra amica« (Zemlja prijateljica), predstavili pa ga bodo jutri ob 9.30 v hotelu Alla Transalpina v Gorici. Vodja projekta je zveza neposrednih obdelovalcev Coldiretti, njen deželni predsednik Dimitrij Žbogar pa bo sodeloval na jutrišnji predstavitvi, na kateri bodo spregovorili tudi direktor deželne zveze Coldiretti Oliviero Della Picca, deželni odbor-

nik Franco Iacop, predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta, direktor kmetijsko-gozdarskega zavoda Nova Gorica Branimir Radikon, Rolando Manfredini iz državnega vodstva zveze Coldiretti, Mario Gregari iz Videmske univerze, Andrea Gregari iz konzorcija Ciase in Srečko Horvat iz kmetijsko-gozdarskega zavoda Nova Gorica. Prisotna bosta tudi župana Nove Gorice Mirko Brulc in Gorice Ettore Romoli, ki bo prvič obiskal trg pred Severno novogoriško železniško postajo. Jutrišnja predstavitve bo spremljala tudi degustacija tipičnih proizvodov.

Čehi so se vrnili iz brezna

Ekipa jamske reševalne službe je včeraj zgodaj zjutraj uspešno zaključila reševalno akcijo štirih pogrešanih čeških jamarjev, ki so se nepoškodovani vrnili na površje iz Črnelskega brezna na Rombonskih podih nad Bovcem. Včeraj okoli 1. ure so slovenski reševalci dobili informacijo, da so se na globini 400 metrov srečali štirčlanska reševalna ekipa in štirje pogrešani češki jamarji. Vzrok zamude pri vrnitvi čeških jamarjev na površino so po besedah vodje reševalne akcije Aleša Stražarja obilne padavine, zaradi katerih je voda zaprla prehod na globini 600 metrov. Jamarji so tako morali počakati, da se je voda umaknila iz sifona. Stražar je pojasnil, da je v reševalni akciji sodelovalo 16 jamarjev iz Tolmina in Postojne. Štirje so šli v jamo, ostali pa so bili v štabu oziroma v pripravljenosti v Bovcu. Reševalna akcija v Črnelskem breznu se je začela v sredo ob 15. uri. Za pogrešane češke jamarje je jamska reševalna služba izvedela od njihovega prevajalca, ki je v Sloveniji. (sta)

O socialnem centru

Glede poslojja ob pevskem mostu se oglašajo predstavniki socialnega centra Clandestino. Po njihovih besedah se od leta 2006 niso srečali z nobenim predstavnikom goriške občine ali pokrajine, zato pa si želijo, da bi krajevni upravitelj prisluhnil tudi njihovem mnenju. Ob tem opozarjajo, da so projekti za mladinski hostel stari že štiri leta, na smeh pa jim grede tudi predlogi o odprtju kampa, saj je lani poleti v parku kampilalo dvesto mladih. Predstavniki centra Clandestino opozarjajo, da so na lastne stroške prenovili spodnje prostore stavbe, zato pa hočejo sodelovati pri pripravi načrtov za prenovalni poslojja. Ob tem opozarjajo predsednika pokrajine Enrica Gherghetto, naj se sam dogovori z županom Ettorejem Romolijem, če ne namerava upoštevati njihovih predlogov.

V Ronkah o hitri železnici

Današnje zasedanje občinskega sveta v Ronkah bo posvečeno hitri železnici. O načrtih za peti koridor bosta poročala inženir Mario Goliani iz družbe italijanskih železnic in Ivan Cicconi, ki je hitri železnici posvetil več raziskav in član-

Menato v palači Coronini

V palači Coronini v Gorici bo danes ob 17.30 direktor državne knjižnice Marco Menato spregovoril o dragocenih knjigah iz 14. in 15. stoletja, ki jih hranijo v knjižnici goriškega dvorca.

ICI tudi na poštah

Danes je zadnji dan za plačilo davka ICI, zato pa bodo v središču Gorice, v Krminu, Ronkah in v središču Tržiča poštni uradi odprti brez premora med 8.30 in 19. uro.

GORICA - Predstavili manifest politično-kulturnega gibanja

Forum bo združenje

Razmišljajo o novem imenu - V občinskem svetu s tremi svetniškimi skupinami

Iz volilne izkušnje Forum-a za Gorico se rojeva novo politično-kulturno združenje, ki si bo prizadevalo za širjenje demokratične participacije občanov. Po besedah Anne Di Gianantonio, novoizvoljene občinske svetnice, Forum potrebuje strukturo, saj ni mogoče pričakovati, da bo temeljil na prostovoljnem delu. Hkrati potrebuje sedež, predvsem pa finančna sredstva, ki mu bodo omogočila redno delovanje. »Ustanoviti moramo združenje, ki bo lahko prosilo javne prispevke,« je poudarila Di Gianantonio med včerajšnjim zborovanjem v Kulturnem domu, kjer so predstavili politični manifest Forum-a. Poleg nje je spregovoril Andrea Bellavite, ki je poudaril, da bo novo združenje odprto vsem občanom in strankam, ne pa le tistim, ki so ga podprli med volilno kampanjo. Bellavite je še pojasnil, da bodo Forum v občinskem svetu zastopale tri svetniške skupine (SKP, Forum za Gorico in Progetto Gorizia), ki bodo tvorile sodelovale, sicer pa bodo povsem avtonomne. Na shodu so razpravljali tudi o imenu združenja, ki bo nastalo iz Forum-a; med predlogi je naziv Agorà.

Anna Di Gianantonio in Andrea Bellavite na včerajšnjem shodu Forum-a

BUMBACA

ŠTANDREŽ - Peterin o ocenjuje volitve

»V rajonskem svetu potrebna enotnost«

»Rad bi se zahvalil volivcem, ki so mi na občinskih volitvah v Gorici zaupali svoj glas. 72 preferenc, ki sem jih prejel, dokazujejo, da si omembe vredna skupina ljudi želi prenove v politiki. Žal so zmanjkali le štirje glasovi, ki bi mi omogočili izvolitev v občinski svet, kjer bi zagovarjal reševanje problemov, ki zadevajo slovensko narodno skupnost in ne le njo,« pravi David Peterin, med drugim član pokrajinskega vodstva Levih demokratov, in dodaja: »Preveč ljudi ni dojelo izredne prilžnosti, ki jo je predstavljala mlada kandidatura za korak v skrajno potrebne spremembe lokalne politike. Niti naši predstavniki starejše generacije niso bili pripravljeni narediti koraka nazaj, čeprav večkrat izobešajo na veliki zvon potrebo po pomladitvi političnega kadra. Če analiziram rezultate, mi je nekaj glasov zmanjkalo ravno v Štandrežu, kjer so se mnogi odločili za ostala slovenska kandidata levice Waltritscha in Marinčiča.«

»Izvoljen sem bil v štandreški rajonski svet - pojasnjuje Peterin -, kjer bom z dobrim delom dokazal tistim, ki me niso podprli, da so zgrešili. Delo v rajonskem svetu v

naslednjem petletju ne bo lahko. Potrebno bomo enotnost, zato da bomo preprečili poskuse združevanja rajonskih svetov, ki jo ima v mislih župan Romoli. Zaradi politične računice desnice tvegamo, da se bomo na naslednjih volitvah znašli v novem rajonu Štandrež-Rojce. Drevo je prvi sestanek rajonskega sveta, kjer se bo izvolilo predsednika in podpredsednika. Enotnost med SSK in levim polom leve sredine bo prvič na preizkušnji. Upam, da se klavarno dogajanje na prvem sestanku pokrajinske konzulte za Slovence, kjer si je SSK prisvojila vse funkcije izven vseh dogovorov, ne bo ponovilo. Dogovarjanje in lojalno spoštovanje sprejetih dogovorov bo nujno pravilo delovanja rajonskega sveta. Mariu Bresci, kateremu izrekam spoštovanje za delo, ki ga je opravil kot predsednik rajonskega sveta, so volilci potrdili zaupanje z nad 80 preferencami in je zato njegova potrditev na čelu rajona naravna. Zdi se mi pa potrebno zaradi vzdrževanja ravnotežja, da se znotraj Oljke lojalno priznava vlogo vseh njenih komponent in tako v Štandrežu podpre kandidaturu Levega demokrata za podpredsednika rajonskega sveta.«

RIM - Nesramna provokacija povzročila splošno ogorčenje v parlamentu

Ligaški poslanci nasilno zasedli položaje vlade v zbornici

Obsodbe z desne in leve sredine: »Škvadrastično dejanje«

RIM - Napeto ozračje zadnjih dni se je včeraj izrodilo v poslanski zbornici, ko se je med razpravo o zdravstvenih tikitih petnajsterica poslancev Severne lige nasilno polastila stolov, ki so rezervirani za vlado. Najprej so, očitno dogovorjeni, začeli vihteti s svojih klopi časopis Padania, ki je na prvi strani nosil mastno tiskani naslov »Fuori dalle balle«. Zraven so začeli skandirati gesla, da je treba takoj na volitve, vlada pa da mora takoj odstopiti.

Poslanci večine so ostali zaprepadeni. Predsedujoča poslanka Nacionalnega zavezništva Giorgia Meloni je skušala zaman pomiriti duhove, nakar je prekinila zasedanje in zapustila dvorano. Tu je očino zagrešila proceduralno napako, ker ni ukazala redarjem zbornice, naj naredijo red, kajti sami brez ukaza ne smejo posegati. Takrat so poslanci Lige zapustili svoje klopi in zasedli stole ministrov, v zbornici pa je ob hrupnem protestu Ligašev zavladala popolna anarhija. Sledile so si vulgarne scene ob spremljavi vseh mogočih žaljivk, eden od ligaških poslancev pa je kar hodil po klopih s stolom v roki. V zadregi so bili celo poslanci iz vrst opozicije (FI), ki so zapustili dvorano, da bi se tako ločili od ligašev. Odšel je tudi predstavnik NZ Ignazio La Russa, ki je telefoniral Robertu Maroniju, naj pride pomirit svoje divjake.

Nekateri poslanci večine so se metem približali ligašem in jih zmerjali s fašisti, prišlo je tudi do prerivanja, dokler ni končno prišel voditelj Lige Roberto Maroni in položaj se je počasi umiril.

Nasilno obnašanje ligaških poslancev je takoj izzvalo ostre reakcije. Vodja poslancev Oljke Dario Franceschini je okupacijo sedežev vlade označil kot škvadrastično dejanje in afront dostojanstvu institucije, kakršna je parlament. Nihče naj si ne upa govoriti o legitimni kritiki, ko nek poslanec hodi po mizi in drži v rokah stol, je dejal Franceschini. Poslanec SKP Gennaro Migliore je zahteval primerne ukrepe, kajti takšno škvadrastično dejanje odpira veliko razpoko v demokraciji. Protesti pa so prišli tudi iz vrst opozicije, ko je poslanec Luca Volonte dejal, da je res šlo za škvadrastično obnašanje in je res sramotno, da se na takšen način onemogoča delo parlamenta. Jezna je bila tudi podpredsednica zbornice Giorgia Meloni, ki ji je položaj dejansko ušel iz rok. Dejala je, da gre za povsem nesprejemljivo dejanje, predsedstvo zbornice pa bo poskrbelo za to, da se kaj takega ne ponovi več. Silvio Berlusconi ni kazal posebnega ogorčenja in je pripomnil, da se lahko pač zgodijo ekscesi, če se vrv preveč nateguje, ekscesi pa vsekakor niso priporočljivi.

Šef ligaških poslancev Roberto Maroni je skušal braniti svoje kolege, češ, da so bili napadeni, žaljeni in tepeni, predstavniki leve pa naj bi na protest organizirali nesorazmerno reakcijo. Na to mu je Franceschini odgovoril, da nima kaj govoriti, saj ga v času dogajanja niti ni bilo v dvorani. V zvezi z incidentom se bo Maroni danes setal s predsednikom zbornice Faustom Bertinottijem, ligaški poslanci pa bodo morali odgovarjati za svoje početje, ki so ga med drugim v celoti posnele kamere poslanske zbornice.

Voditelji desne sredine se bodo danes na Kvirinalu srečali s predsednikom republike Giorgiom Napolitanom. Berlusconi je včeraj govoril o tem, naj predsednik republike reagira na »aroganco« Unije. Berlusconi pričakuje, da bo predsednik povedal, kakšne korake namerava narediti, da se zajezijo »prepotentno« obnašanje vlade, ki da se ne zmeni za »pozive k sodelovanju in kooperativnem obnašanju«. Kot je zveno se srečanja na Kvirinalu ne bodo udeležili predstavniki UDC, ki ocenjujejo, da je poteza zgolj propagandistična.

Ligaški poslanci so s svojim obnašanjem v poslanski zbornici povzročili tudi nelagodje in proteste v vrstah desne sredine

ANSA

RIM - Dogovarjanja o uporabi »zakladka«

Minister Padoa Schioppa: »Davčna utaja prava epidemija«

RIM - »Davčna utaja ni bolezen, je prava epidemija!« Ocena zakladnega Tommasa Padoa Schioppa o utajenih 270 milijardah evrov je neizprosna. Sedanji italijanski položaj je »popolnoma nenormalen«, a »v nekaj letih je mogoče vrniti državo v okvire normalnosti«.

Tako imenovani »zakladek«, to je nenadejani pribitek iz davčnih prihodkov, ne bo namenjen znižanju javnega dolga, kot to zahteva Evropska unija. Vsaj v celoti ne. Tako naj bi se sinoči domenili v vladnih krogih. Z njim pa ne bo mogoče zadovoljiti vseh »potreb«. Za kaj takega bi bil potreben trikrat ali štirikrat večji »zakladek«.

Javni dolg, torej, ni prioriteta, je naglasil zakladni minister. Predsednik vlade Romano Prodi je naštel, kaj sedaj državo največ žuli in čemu bo vlada posvetila svojo prvenstveno pozornost. Po vrsti: socialnemu sektorju, posebno pokojninskemu vprašanju, zatem domu, infrastrukturi, raziskovanju, izobraževanju in univerzi ter nazadnje varnosti.

Ob teh petih je Prodi namignil še na dva nadaljnja posega, ki zadevata ceno in predvsem stroške politike in boju proti davčnim utajam.

Zakladni minister Padoa Schioppa je v televizijskem intervjuju priznal, da so opozorila Evropske unije in komisarja za gospodarske zadeve Joaquim Almunie še posebej pravilna. Zaustravljen pa se je ob »zakladku«. Koliko le-ta znaša, ostaja vprašaj. Zakladni minister je ocenil, da bi lahko bil večji ali manjši od dveh milijard in pol, kolikor je bila marčna ocena, dodal pa je, da ne bo do konca junija drugih uradnih ocen izrednega davčnega prihodka.

Zakladnemu ministru je bilo zastavljena tudi neposredno vprašanje: »Ali ste levičar?« »Ne vem,« je bil njegov odgovor, zatem je dodal: »Sem del levosredinske vlade in če se ne bi strinjal s politično linijo, ne bi vstopil v vlado.«

Glede zakonskega odloka o »uporabi zakladka« je zakladni minister, da obstajajo zaenkrat tri hipoteze: vključitev v programski gospodarski in finančni dokument, izdaja zakonskega odloka julija ali pa septembra, skupno z izdajo finančnega zakona. Med sinočno sejo vodij leve sredine je bilo medtem potrjeno, da bo vlada predstavila programski gospodarski in finančni dokument 28. junija.

Zakladni minister Tommaso Padoa Schioppa

AVELLINO - Vse hujša emergenca zaradi odpadkov

Razjarjena množica nagnala komisarja Bertolaso

AVELLINO - Emergenca v zvezi z odpadki v Kampaniji ne pomenja. Včeraj je prišlo do hude zaostritve v kraju Ariano Irpino, kamor je v jutranjih urah prišel izredni komisar in šef Civilne zaštite Guido Bertolaso. Njegov namen je bil prepričati upravitelje, naj zaradi emergenc ponovno odprejo krajevno odlagališče. Na glavnem trgu pa je Bertolasov avtomobil obkolila razjarjena množica in ga zasula z brcami ter udarci s pestjo, tako da se je moral komisar pod spremstvom policije zateči na policijski urad. Tam je dobil nasvet, da je bolje, če se kar takoj vrne v Rim.

Predsednik vlade Romano Prodi je bil takoj obveščen o dogodku in je Bertolasu izrazil svojo solidarnost ter polno podporo vlade. Prodi je dejal, da bo vlada vztrajala pri odločni akciji, da se reši huda kriza z odpadki, ki je zajela vso Kampanijo.

Komisarjev avtomobil je jezna množica v hipu prebunkala in obrcala, v Rim se je vrnil, ne da bi kaj opravil

ANSA

V eksploziji pri Ferrari umrl dojenček

FERRARA - V noči na četrtek je v nekem stanovanju v obalnem kraju Lido di Volano pri Ferrari umrl 9 mesečni dojenček, njegovega očeta pa so s hudimi opeklinami prepeljali v bolnišnico v Parmi. Mati je bila le lažje poškodovana, pod sokom pa so jo odpeljali v bolnišnico v Lagosantu. Vzroke eksplozije raziskujejo karabinjerji s pomočjo gasilcev. Čeprav še ni potrjeno, vse kaže, da je v stanovanju uhajal plin, kar je povzročilo silovito eksplozijo.

Kot se je izvedelo, je nesrečna družina v sredo prišla na dopust v Lido iz kraja Sesto San Giovanni (Milan). Apartma je nov, stanovali pa so v pritličju. Reševalci, so takoj po eksploziji skušali pomagati hudo poškodovanemu otroku, vendar je bilo vse zaman. Zelo resno je tudi stanje 47-letnega očeta. Ima zelo hude opekline in zdravniki v Parmi skušajo storiti vse, da bi mu rešili življenje.

Stanovanje, ki je last nesrečne družine, je bilo v eksploziji povsem uničeno, huje pa je poškodovano tudi stanovanje v prvem nadstropju.

Italijani se najbolj bojijo klimatskih sprememb

RIM - Italijani se bolj bojijo posledic klimatskih sprememb kot pa terorizma in mamil. To izhaja iz včeraj objavljenega poročila okoljevarstvene organizacije Legambiente, potrjuje pa tudi dejstvo, da se ljudje v zadnjem času vedno bolj zavedajo, kam lahko vodi pregrevanje okolja in s tem povezane klimatske spremembe. Klima se spreminja, narava pa se vse pogosteje odziva na najbolj nenavadne načine, še piše v poročilu Legambiente. Iz poročila tudi izhaja, da 75 odstotkov vprašanih zagovarja dosledno izvajanje ukrepov za ohranjanje klimatskega ravnovesja. Ob tem naj bi Italijani tudi močno zagovarjali varčevanje z energijo, podpirali ločeno zbiranje odpadkov, uporabljali tako imenovane varčne žarnice in bili pripravljeni tudi varčevati z vodo.

Toda vsa ta pripravljenost ni več tako velika, če je treba za te »varčevalne« ukrepe seči nekoliko globje v žep ali pa se odpovedati vsakodnevnim udobnostim, ki lajšajo življenje. Že uporaba javnih prevoznih sredstev namesto avtomobila zmanjša to zagnanost za varčevanje. Ko je govor o uporabi avtomobilov, pa nasprotujejo vsaki omejitvi njihove uporabi, da o morebitnem plačilo posebne tarife za vožnjo po mestnih središčih ne govorimo.

GAZA - Spopadi med palestinskimi gibanji postajajo vse ostrejši

Hamas z orožjem zavzel obveščevalni centrali Fataha

Zaradi naraščajočega nasilja EU prekinila vse človekoljubne projekte na območju Gaze

Bojevniki skrajnega gibanja Hamas so se z zavzetjem dveh obveščevalnih central približali skoraj popolnemu nadzoru položaja v Gazi

ANSA

GAZA - Palestinsko gibanje Hamas je po večeršnjem krvavem zavzetju dveh central palestinskih obveščevalnih služb v mestu Gaza blizu nadzoru nad celotnim območjem. Palestinska osvobodilna organizacija (PLO) je medtem na kriznih pogovorih s predsednikom Mahmudom Abasom v Ramali slednjemu predlagala, naj razpusti palestinsko vlado narodne enotnosti. Evropska komisija pa je zaradi stopnjevanja medpalestinskega nasilja prekinila vse človekoljubne projekte, ki jih financira na območju Gaze. Območje Gaze je že skoraj v celoti pod nadzorom Hamasu. Potem ko so pripadniki slednjega prevzeli nadzor nad mesti Han Junis, Rafa in Deir al Balah, so po večernih spopadih s pripadniki rivalskega Fataha zavzeli glavno centralo palestinskih obveščevalnih služb oziroma sedež sil za preventivno varnost v Gazi. Pri tem je bilo ubitih najmanj 14 ljudi, še okoli 80 pa je bilo ranjenih. Kasneje so pripadniki Hamasa zasedli še drugo od štirih central Fataha v tem mestu.

Hamas je poleg tega zavzel tudi zgradbo sil za preventivno varnost v obmejnem mestu Rafa. Rafa je tako postala drugo večje mesto po sredinem zavzetju Han Junisa, ki je padlo v roke Hamasu. Zavzetje sedeža

Fatahskih varnostnih sil v Gazi je sicer velik korak v smeri dokončnega nadzora Hamasu na območju Gaze, kar bi razdelilo palestinska ozemlja na dvoje, saj je Zahodni breg pod kontrolo Fataha.

Abas je po zasedbi prve centrale prvič v petih dneh krvavih medpalestinskih spopadov svoji elitni predsedniški straži ukazal, naj udari nazaj, vendar so njegove sile popustile pred bolj opremljenimi in bolj discipliniranimi borci Hamasu. Medtem pa so palestinske varnostne sile, zveste Abasu in njegovemu gibanju Fatah, na Zahodnem bregu aretirale več deset aktivistov iz vrst Hamasu. To odločitev so varnostni poveljniki Fataha sprejeli, da bi preprečili Hamasovo zavzetje položajev na Zahodnem bregu.

PLO je medtem na kriznih pogovorih s Mahmudom Abasom v Ramali slednjemu predlagal, naj razpusti palestinsko vlado narodne enotnosti, je povedal Abasov sodolavec Nabil Amr. Kot je še dejal, je izvršni odbor PLO Abasa pooblastil, da sprejme kakršnokoli odločitev, ki se mu zdi primerna, Abas pa naj bi odločitev sprejel v nekaj urah. Palestinski predsednik ima možnost, da brez soglasja parlamenta razpusti vlado in imenuje začasno vlado za obdobje enega meseca. Abas je sicer že pred kriznimi pogo-

vorih s PLO zavrnil vrsto pogojev s strani Hamasu za vzpostavitev premirja na območju Gaze. Namesto tega je Abas zahteval popolno prekinitev ognja preden bi začeli razpravljati o Hamasovih pogojih.

Zaradi naraščanja nasilja na Bližnjem vzhodu je Evropska komisija medtem prekinila vse človekoljubne projekte, ki jih financira na območju Gaze, je sporočil evropski komisar za razvoj in človekoljubno pomoč Louis Michel. Tako Michel kot evropska komisarica za zunanje odnose in evropsko sosedsko politiko Benita Ferrero-Waldner sta Palestince pozvala k prekinitvi sovražnosti in k dialogu.

Dan potem, ko je visoki predstavnik EU za skupno zunanjo in varnostno politiko Javier Solana poudaril, da bi morali razmisliti o vseh možnostih za obnovitev miru na območju Gaze, vključno z namestitvijo mednarodnih sil na mejo med območjem Gaze in Egiptom, je Ferrero-Waldnerjeva poudarila, da bi o vprašanju morebitne namestitve mednarodnih mirovniških sil v Gazi morali razpravljati v okviru ZN in celotne EU, odločitev pa bi morali sprejeti tisti, ki bi vanjo prispevali svoje vojake.

Nemški zunanji minister Frank-Wal-

ter Steinmeier je sicer glede možnosti namestitve sil ZN v Gazi izrazil dvom in v pogovoru za petkovo izjavo časnika Frankfurter Rundschau dolgoročno izključil vsakršno možnost udeležbe evropskih vojakov v tovrstni operaciji.

Generalni sekretar ZN Ban Ki Moon je medtem dejal, da je ideja, da naj bi na območje Gaze poslali mednarodne mirovne sile, ki bi pomagale vzpostaviti mir na območju, vredna razmisleka. Dodal je, da je že imel prve pogovore o tem s članicami Varnostnega sveta ZN. Hamas je sicer zavrnil predlog, da bi na območju Gaze namestili mednarodne sile, in sporočil, da bo tovrstne sile obravnavalo kot »okupacijsko vojsko«. »Hamas je proti namestitvi kakršnih koli mednarodnih sil,« je dejal tiskovni predstavnik gibanja Sami Abu Zukri.

Poleg predstavnikov EU so medtem globoko zaskrbljenost zaradi naraščanja nasilja med predstavnikoma Hamasu in Fataha izrazile tudi ZDA, generalni sekretar Arabske lige Amr Musa pa je posvaril pred »katastrofalnim izidom«, če se bodo krvavi spopadi nadaljevali. V treh dneh medpalestinskega nasilja, ki se je v sredo iz Gaze razširilo tudi na Zahodni breg, je bilo po zadnjih podatkih ubitih že več kot 80 ljudi. (STA)

BRUSELJ Nato zavrača rusko ponudbo

BRUSELJ - Ameriški minister za obrambo Robert Gates in generalni sekretar zveze Nato Jaap de Hoop Scheffer sta včeraj na zasedanju obrambnih ministrov članic Nata v Bruslju zavrnila možnost, da naj bi ruski predlog za vključitev radarske postaje Gabala v Azerbajdžanu, ki jo ima Rusija v najemu, v ameriški protiraketni ščit nadomestil načrte za namestitev elementov tega ščita na Poljskem in Češkem. Putin je na vrhu najrazvitejših držav skupine G-8 minuli teden

ZDA pri vzpostavljanju ščita ponudil dostop do radarske postaje v Azerbajdžanu, ki jo ima Rusija v najemu. Ob tem menil, da bi bila ta možnost dobra alternativa za namestitev elementov protiraketnega ščita na Poljskem in Češkem. O tem se je novi ruski minister za obrambo Anatolij Serdjukov, ki je zamenjal Sergeja Ivanova, pogovarjal z ameriškim kolegom Gatesom.

Gates je sicer včeraj poudaril, da ruska ponudba ni nikakršno nadomestilo za ameriške načrte v Vzhodni Evropi. ZDA želijo na Poljskem namestiti prestrezne baze, na Češkem pa radar. Radarska postaja Gabala je lahko koristna za odkrivanje groženj, ne more pa ščititi pred raketnimi napadi, je po navedbah virov dejal Gates. Enako je zatrdil tudi generalni sekretar Nata. »Nimam vtisa, da naj bi bil predlog predsednika Putina alternativa dvostranskim pogajanjem med ZDA ter Poljsko in Češko,« je dejal de Hoop Scheffer po srečanju s Serdjukovom. Ministri so sicer včeraj načeloma pozdravili ublažitev ruske »protizahodne retorike«.

Zveza Nato načrtuje študijo o učinku ameriških načrtov na njeno strategijo za zaščito Evrope pred raketami kratkega dometa. Ta ščit naj bi bil vzpostavljen leta 2010 ali 2011 in naj bi dopolnil ameriški ščit. Ščit Nata naj bi namreč varoval tudi Bolgarijo, Grčijo, Romunijo in Turčijo, ki ne bodo popolnoma pokrite z ameriškim sistemom. »Zveza Nato bo ovrednotila politične in vojaške posledice ameriških načrtov za protiraketni sistem,« je povedal tiskovni predstavnik Nata James Appathurai. Študija naj bi bila pripravljena februarja prihodnje leto, nato pa naj bi o njej razpravljali vrh Nata aprila v Bukarešti. (STA)

BEOGRAD - S preprodajo cigaret pridobila milijone dolarjev

Nalog za aretacijo Marka in Mirjane Milošević

BEOGRAD - Srbija bo izdala naloga za aretacijo vdove Slobodana Miloševića Mirjano Marković in njegovega sina Marka Miloševića zaradi obtožb o organiziranju združbe preprodajalcev cigaret, je danes sporočil srbski pravosodni minister Dušan Petrović. Markovićeva in Milošević sta zaradi strahu pred aretacijo pred nekaj leti pobegnili v Rusijo in sta tam še danes, poroča ameriška tiskovna agencija AP.V Srbijo se nista vrnila niti na pogreb Slobodana Miloševića, ki je lani zaradi srčne kapi umrl med sojenjem za vojne zločine na Mednarodnem sodišču za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije v Haagu. Petrović je izrazil prepričanje, da bodo izdali tudi mednarodno tiralico za osumljenima, ki naj bi si z organizacijo preprodajalske združbe v 90. letih prejšnjega stoletja protipravno pridobila več milijonov ameriških dolarjev. Tako Markovićeva kot Milošević obtožbe zanikata, slednji pa je po poročanju srbskega časopisa Glas že zatrdil, da se prostovoljno ne bo vrnil v Srbijo.

V Srbiji so sicer ta mesec aretirali še 19 ljudi, nekateri izmed njih so bili člani nekdanjega režima Slobodana Miloševića. Obtožnice jih bremenijo prenosa več milijonov dolarjev na tuje bančne račune, ki so jih s preprodajo cigaret zaslužili v času gospodarskih sankcij ZN, uvedenih proti Srbiji v 90. letih 20. stoletja. Srbske oblasti se sicer po padcu Miloševićevega režima s pomočjo tujih vlad trudijo izslediti denar, vendar neuspešno. Splošno mnenje je, da je v večini končal na zasebnih tujih bančnih računih Miloševićeve družine. (STA)

Mirjana Marković Milošević na arhivskem posnetku

ANSA

WASHINGTON - Ameriški kongres Za posest orožja le simbolna omejitve

WASHINGTON - Predstavniki dom ameriškega kongresa je v sredo potrdil predlog zakona, ki uvaža ostrejša pravila glede posedovanja orožja. Predlog je bil potrjen na isti dan, ko je ameriška vlada objavila poročilo o pokolu na ameriški univerzi Virginia Tech, kjer je nek južnokorejski študent ubil 32 ljudi in nato še sebe. V tem poročilu pa ni ničesar o strožjih zakonih glede nošenja orožja, poroča AFP. Predlog zakona naj bi zagotovil, da bodo ameriške zvezne države v bazo podatkov takoj sporočile vsake nove podatke o ljudeh, za katere velja prepoved posedovanja orožja, zlasti zločincih in osebah z duševnimi motnjami, poroča AFP. Zakon ima ključno podporo ameriške Nacionalne strelske zveze (NRA), vplivnega ameriškega orožarskega lobija, gre pa za redko zavezništvo med NRA in kongresno demokratsko večino. Preden bo zakon stopil v ve-

ljavo, mora predlog podpreti še senat, nato pa ga mora podpisati predsednik države. Če se bo vse to zgodilo, bo to postal prvi novi zakon o nadzoru nad orožjem po letu 1994.

Vladno poročilo o aprilskem pokolu na univerzi Virginia Tech, ki ga je naročil ameriški predsednik George Bush, krivi zvezne države, da zveznim oblastem niso zagotovile najnovejših podatkov za preverjanje lastnikov orožja. Natančni podatki so »bistveni« za preprečevanje, da bi orožje prišlo v napačne roke, piše v poročilu, poroča nemška tiskovna agencija dpa. Po pokolu na omenjeni univerzi se je ponovno odprla razprava o razširjenosti orožja v Virginiji in nasploh v ZDA. Ta razprava se sicer zadnjih deset let vname vedno, ko se zgodi podoben primer, nato pa spet potihne, saj je orožarski lobi v ZDA premočan, da bi dovolil resne spremembe v smeri omejitve razširjenosti orožja. (STA)

KOLESARSTVO - Drika Po Sloveniji

Koroško etapo osvojil Italijan Vincenzo Nibali

Slovenec Mahorič obdržal prvo mesto - Danes preko Trbiža in Predila do cilja na Vršču

BELJAK - Beljak, 14. junija (STA) - Italijanski kolesarji na 14. dirki Po Sloveniji nadaljujejo z zbiranjem etapnih zmag. Potem ko sta bila v prvih dveh etapah najboljša zvezdnika Danilo Napolitano in Stefano Garzelli, je v tretji, 168 kilometrov dolgi etapi od Medvod do Beljaka zmagal kolesar Liquigasa Vincenzo Nibali, ki je v cilj prišel nekaj sekund pred rojakoma, moštvenim kolegom Enricom Gasparottom in Danielejem Pietropolijem (Tenax). Vodstvo v skupnem seštevku je pred odločilno današnjo etapo s ciljem na Vršču zadržal kolesar Perutnine Ptuja Mitja Mahorič.

Tudi v tretji etapi ni manjkalo pobegov, najdaljši je uspel Italijanu Luigiju Sestiliju (Aurum hotels), ki mu je nekaj časa družbo delal tudi tekmovalc Radenske Power Bara Robert Vrečer. A Sestiliju več kot to, da bo v četrti etapi nosil majico najboljšega na gorskih ciljih, ni uspelo.

Najprej ga je prehitel Vincenzo Nibali, ki je glavino napadel na zadnjem vzponu približno 25 kilometrov pred ciljem, nato pa ga je ujela še glavina. Za to pa je bil Nibali prehitel in je na cilj prišel 14 sekund pred njo.

Tudi v glavni so imeli v sprintu spet glavno besedo Italijani. Zasedli so prvih sedem mest, najboljši Slovenec pa je bil tudi tokrat Borut Božič (L.P.R.), ki je zasedel deveto mesto.

Dirka se bo odločila v današnji kraljevski etapi od Kranjske gore prek Trbiža (13.25), Nevejskega sedla, Predela (15.15) do Vrščica (16.30). Boj za najvišja mesta je še povsem odprt, od slovenskih kolesarjev so še vedno v dobrem položaju tudi branilec naslova Tomaž Nose (Adria Mobil), Jure Golčer (Tenax) in Gorazd Štangelj (Lampre-Fondital), pričakujejo pa napad Stefana Garzellija.

Vrstni red 3. etape: 1. Vincenzo Nibali (Ita/Liquigas) 4.21:36; 2. Enrico Gasparotto (Ita/Liquigas) + 0:14; 3. Daniele Pietropolli (Ita/Tenax); 4. Kristof Szcawinski (Pol/Miche); 5. Paolo Bossoni (Ita/Lampre-Fondital); 6. Enrico Rossi (Ita/OTC); 7. Francesco Tizza (Ita/OSC); 8. Maksim Rudenko (Ukr/Cinelli-Endeka-OPD); 9. Borut Božič (Slo/L.P.R.); 10. Radoslav Rogina (Hrv/Perutnina Ptuj) ...; 20. Mitja Mahorič (Slo/Perutnina Ptuj) vsi isti čas

Skupni vrstni red: 1. Mitja Mahorič (Slo/Perutnina Ptuj) 12.48:12; 2. Enrico Gasparotto (Ita/Liquigas) + 0:01; 3. Stefano Garzelli (Ita/Acqua&Sapone) 0:03; 4. Paolo Bossoni (Ita/Lampre-Fondital) 0:09; 5. Radoslav Rogina (Hrv/Perutnina

Vincenzo Nibali (Liquigas) je po pobegu med zadnjim vzponom na cilju v Beljaku obdržal 14 sekund prednosti

KUESS

Ptuj) 0:11; 6. Kristof Szcawinski (Pol/Miche) 0:13; 7. Matej Stare (Slo/Perutnina Ptuj); 8. Gregor Gazvoda (Slo/Perutnina Ptuj); 9. Giampaolo Caruso (Ita/Lampre-Fondital); 10. Luca Solari (Ita/L.P.R.)... 12. Tomaž Nose (Slo/Adria Mobil); 13. Jure Golčer (Slo/Tenax); 14. Gorazd Štangelj (Slo/Lampre-Fondital) vsi isti čas; 18. Borut Božič (Slo/L.P.R.) + 0:23.

Korošci z navdušenjem sprejeli dirko

Na cilju v Beljaku se je zbralo približno 3.000 ljudi, precej pa jih je dirki sledili tudi ob progi. Organizacijo breme za odsek etape na avstrijskem Koroškem (od meje na Ljubelju do Belkaka) je prevzela Slovenska športna zveza, ki ji je v finansiranje etape (približno 25.000 evrov) uspelo pritegniti Deželo Koroškem, Turistično zvezo in Občino Beljak, poskrbela pa je tudi za prenočitve približno 330 članov karavane dirke. Med častnimi gostje na cilju sta bila včeraj tudi predsednik ZSSDI Jure Kufersin in pa Radivoj Pečar, glavni organizator dela današnje etape, ki bo potekala po ozemlju Italije.

ODBOJKA - Danes Vrhunski »over 40« v Novi Gorici

Kot smo že poročali bo danes v športni palači v Novi Gorici prijateljski troboj moških odbojkarjskih državnih reprezentanc »over 40« Italije, Slovenije in Hrvaške. Vse te ekipe se pripravljajo na 1. evropsko prvenstvo za veterane, ki bo oktobra letos v Grčiji. Italijanske barev branijo igralci »legendarne generacije«, ki je na svetovni ravni kraljevala v '90 letih. V slovenski izbrani vrsti bo tudi dolgoletni igralec goriške Olympie Simon Terpin.

Spored: 17.00 Slovenija - Hrvaška; 18.30 Italija - porazenec prve tekme; 20.00 Italija - zmagovalc prve tekme. Vstop je prost!

ROKOMET - Reprezentančni poziv Ivan Kerpan z Italijo na turnirju v Libiji

Igralec društva Pallamano TS se bo tam mudil od 22. do 25. junija

Sedemnajstletni slovenski rokometaš društva Pallamano Trieste Ivan Kerpan bo kot član državne kadetske reprezentance od 22. do 25. tega meseca nastopil na mednarodnem mladinskem turnirju v Libiji. Kerpan je že nekaj časa na seznamu najbolj perspektivnih italijanskih rokometašev, sodeloval je že na štirih izborih, pred nastopi »azzurrov« v Španiji in na Malti, je bil rezerva, tokrat pa bo prvič oblekel dres izbrane vrste. Kerpan, igra na položaju levega krila, je bil lani s svojim društvom državni prvak under 231, v tej kategoriji je igral tudi letos, v minulem prvenstvu A lige pa je nekajkrat sedel tudi na klopi članskega moštva.

TENIS Ciguijeva v Brescii do osmine

PAOLA CIGUI

KROMA

Pot 18-letne Gajine tenisačice Paole Cigui na državnem članskem turnirju v Brescii-

i se je končala v osmini finala. Naša igralka, ki je na turnirju nastopila kot 11. nosilka, je s 6:1, 6:2 izgubila proti višje postavljeni in 600. igralki na svetovni lestvici WTA Annalisi Bona (kat. 2.2). »Zaradi prometne nesreče je nasprotnica prišla na igrišče z veliko zamudo, igrali sva zvečer, meni pa zaradi leč igranje pod reflektorji ne leži. Izgubila sem gladko,« je povedala Paola, ki je v prvem krogu odpravila Franchinijevo s 6:3, 6:2, v šestnajstini finala pa je z dvojnimi 6:4 premagala še Michelo Sala. Na turnirju je nastopila in izpadla v 1. krogu tudi mlada gajevka Carlotta Orlando. S 6:2, 6:1 jo je premagala Sara Bonomi.

Jutri bo Ciguijeva začela z nastopi v kvalifikacijah mednarodnega ITF turnirja v Fontanafreddi z nagradnim skladom 25.000 dolarjev.

POLETNI TEČAJ NAŠIH DRUŠTEV - Tenis pri Gaji na Padričah

Tenis zdaj »prijaznejši« do najmlajših

Z lažjimi lopari, mehkejšimi žogicami in prilagojenimi mrežami in igrišči je lažje učiti prvine igre - Med 30 tečajnimi prevladujejo slovensko govoreči

Teniški poletni tečaj Gaje se od ostalih razlikuje po svoji strnjnosti. Traja samo od 9. do 12. ure in poteka vsak drugi dan: ob ponedeljkih, sredah in petkih. Začel se je ta ponedeljek, nadaljeval in končal pa se bo prihodnji teden.

»Ni kolonija, pride samo, kdor si res želi igrati tenis, zato sta resnost in navdušenje zagotovljena,« je prepričana Gajina odbornica Mara Plesničar. Glede na to, da obiskuje Gajin tečaj skoraj trideset otrok (od 7. do 13. leta starosti), je težko reči, da nima prav. Za množico otrok skrbijo društveni trenerji Paolo Surian in Koprčani Anej Morel, Sandi Grom in pomočnika Alja in Andrej.

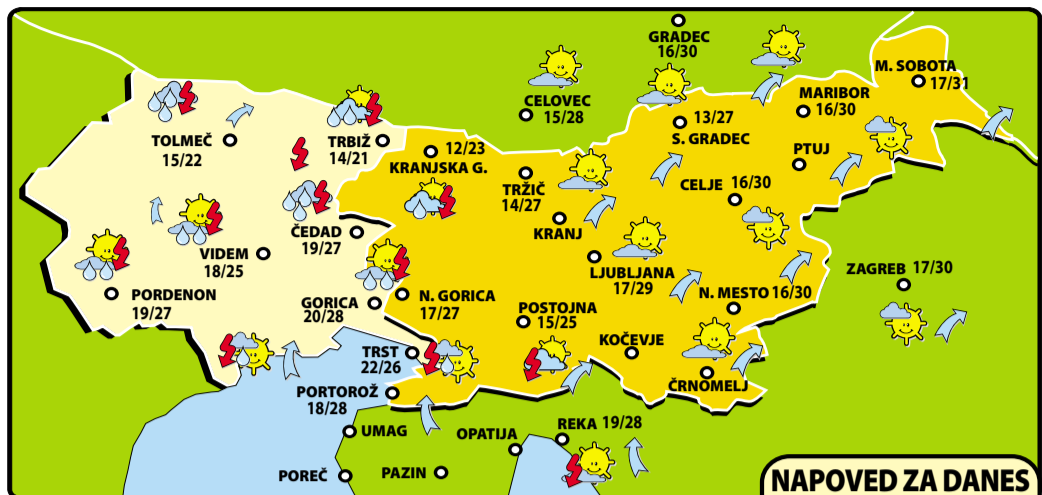
Ena od novosti letošnje sezone je ta, da so praktično vsi tečajniki Slovenci, medtem ko so v zadnjih sezonah prevladovali italijansko govoreči otroci. Takih, ki so prišli izrecno na tečaj, je skoraj 20, ostali pa so že stalni člani Gajine teniške šole (do 10. leta), tečaja se poleg njih udeležujejo še tri mlade Gajine tekmovalke. Fantov je na tečaju približno toliko kot deklet.

Sistem učenja se je v zadnjih letih precej spremenil in je tenis zdaj »prijaznejši« do najmlajših otrok, saj vadijo z lažjimi loparji, mehkejšimi žogami in na zmanjšanih igriščih z mrežami, ki jih je mogoče postaviti kjerkoli. »Približno polovica časa je namenjena ogrevanju in telovadbi, polovica pa učenju teniških prvin,« je pojasnil Anej Morel, ki je tudi trener izjemno uspešne Gajine igralkice Paole Cigui. Nadarjeni, manj nadarjeni, disciplinirani in bolj živahni. Z veseljem delajo z vsemi, seveda pa upajo, da se bo kdo nato odločil ostati v klubu tudi med letom. (ak)

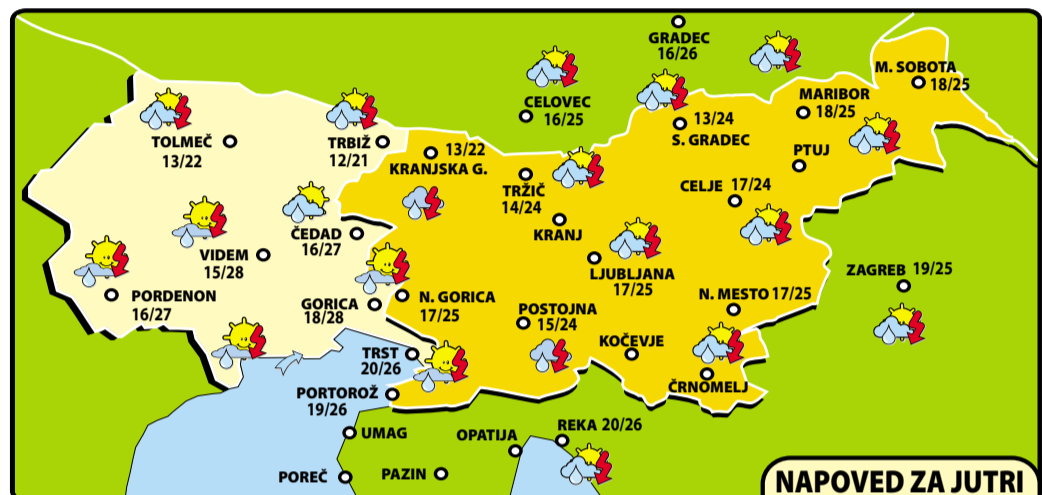
Gajin teniški tečaj obiskuje vsak drugi dan okrog 30 tečajnikov, našemu fotografu pa so se nastavili pred dopoldansko malico

KROMA

NAPOVED ZA DANES
 V gorah bo oblačno z močnimi do obilnimi padavinami. V nižinah bo spremenljivo, v popoldanskih urah se bodo pojavljale padavine in nevihte. Ob morju bo povečini delno oblačno, zvečer se bodo pojavljale nevihte. Pihal bo močan južni veter. Predvsem v gorah in v predgorju bodo možne tudi posamezne močne nevihte.
 Sončno bo, le na zahodu bo popoldne spremenljivo oblačno s krajevnimi nevihtami, ki se bodo lahko zavlekle v noč na soboto. Pihal bo jugozahodnik, popoldne ob morju jugo. Najnižje jutranje temperature bodo od 12 do 18, najvišje dnevne jutri od 23 do 31 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI
 Spremenljivo bo, občasno se bodo pojavljale zmerne do ponekod močne padavine, vmes bodo plohe in posamezne nevihte.
 V soboto in nedeljo bo spremenljivo oblačno, pojavljale se bodo krajevne padavine, deloma nevihte. Malce hladneje bo.

Danes zvečer bo dosegla naše kraje atlantska fronta. Pred njo pritekajo razmeroma topli in vlažni nestanovitni sredozemski tokovi. Nad večjim delom Evrope je območje enakomernega zračnega pritiska. Od jugozahoda priteka k nam v višinah prehodno nekoliko bolj suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
 Sonce vzhaja ob 5.15 in zatone ob 20.56
 Dolžina dneva 15.41

LUNINE MENE
 Luna vzhaja ob 4.52 in zatone ob 21.57

PLIMOVANJE
Danes: ob 4.59 najnižje -73 cm, ob 11.52 najvišje 31 cm, ob 16.54 najnižje -6 cm, ob 22.32 najvišje 51 cm.
Jutri: ob 5.36 najnižje -71 cm, ob 12.41 najvišje 33 cm, ob 17.46 najnižje -2 cm, ob 23.07 najvišje 43 cm.

BIOPROGNOZA
 Sprva vreme ne bo povzročalo opaznih težav, čez dan pa se bo postopoma krepila vremenska obremenitev, občutljivi ljudje bodo imeli z vremenom povezane težave. Moteno bo spanje v noči na soboto.

MORJE
 Morje skoraj mirno, temperatura morja 23,1 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C
 500 m27 2000 m12
 1000 m20 2500 m9
 1500 m16 2864 m7

UV INDEKS
 Ob jasnem vremenu bo UV indeks po nižinah sredi dneva do 9, v gorah 10.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

FALKLANDI Obletnica zmage

LONDON - Britanci so včeraj obeležili 25. obletnico zmage v 74-dnevni falklandski vojni proti Argentini, ki je 2. aprila 1982 napadla to britansko otočje. Takratna premierka Margaret Thatcher, ki si je z argentinskim porazom utrdila položaj v domovini, je v radijskem nagovoru v zmago v vojni opredelila kot »veliko zmago s plemenitim vzrokom«, prebivalcem otočja pa je sporočila, »da jih omenjena izkušnja povezuje v duhu«, čeprav je vojna potekala 8000 milj daleč od Velike Britanije. Obenem je premierka menila, da so bili pri tem ključni interesi in želje lokalnega prebivalstva, ki danes menijo, da so se s pomočjo Londona razvili tako gospodarsko kot politično.

Kljub tragičnosti vojne, v kateri je umrlo 255 britanskih vojakov in 649 Argentinec, so prebivalci Falklandov namreč delno zadovoljni z njenimi posledicami, saj je od takrat Velika Britanija več storila za razvoj in cvetočo prihodnost otočja, ki je bilo pred letom 1982 v globoki krizi.

Thatcherjeva je v nagovoru poudarila, da je bila odločitev za protinapad »najtežja odločitev, ki jo lahko sprejme katerikoli premier«. »Boj 8000 milj od doma, v hudih razmerah, proti dobro oboroženi vojski, je bil grozen izziv,« je poudarila premierka in pojasnila, da niso vedeli, kakšen bo izid. Britanci so takrat v desettedenskih spopadih prisilili Argentinec k predaji, kar je pripomoglo k padcu takratnega argentinskega diktatorja Leonarda Galtierija. V Argentini se danes poraza na Malvinških otokih (špansko ime za otočje) spominjajo z grenkobo in otočje še vedno zahtevajo zase, Britanci pa se še vedno z nostalgijo spominjajo uspehov vojne. V Veliki Britaniji so obletnico v zadnjih dveh mesecih obeležili že z več slovesnostmi, s katerimi so se spomnili ključnih dogodkov med konfliktom. (STA)

DUNAJ - Včeraj v 88. letu starosti Umrl Kurt Waldheim, bivši sekretar ZN in predsednik Avstrije

Nekdanji generalni sekretar Združenih narodov in predsednik Avstrije je opravičeval svojo vlogo medvojnega častnika Wehrmachta na okupiranem Balkanu rekoč, da je le »izpolnjeval ukaze«

DUNAJ - V starosti 88 let je včeraj umrl nekdanji avstrijski predsednik in generalni sekretar Združenih narodov Kurt Waldheim, poroča avstrijska tiskovna agencija APA. Waldheim, ki so ga v bolnišnico sprejeli pred mesecem dni zaradi infekcije, je umrl zaradi odpovedi srca, je po poročanju avstrijske televizije ORF sporočila družina pokojnega. Waldheim je ZN vodil od leta 1972 do 1982, na položaj avstrijskega predsednika pa je bil po predlogu strani ljudske stranke (ÖVP) kljub domnevam, da je pripadal nemški oboroženi enoti, ki je na Balkanu med drugo svetovno voj-

no zakrivila številne grozote, izvoljen leta 1986. Čeprav je Waldheim vse očitke najprej vztrajno zavračal, kasneje pa poudarjal, da so Avstrijci le izpolnjevali svoje dolžnosti, ga je Washington leta 1987 uvrstil na seznam opazovanih oseb, ki so jim prepovedali obiskati ZDA, prepovedi pa niso nikoli umaknili.

Kot generalni sekretar ZN je Waldheim posredoval v številnih mednarodnih konfliktih, med številnimi turnejami po svetu je spodbujal svojo »krščansko vizijo sveta«, sodeloval je pri organizaciji številnih mednarodnih konferenc in koncertov.

Ob njegovi smrti so se že odzvali številni avstrijski politiki.

Avstrijski predsednik Heinz Fischer je izrazil »globoko sožalje«, zastavo pred njegovim gradom pa so v znak žalovanja spustili na pol droga, poroča ameriška tiskovna agencija AP. Vodja poslanske skupine ÖVP Wolfgang Schüssel je medtem poudaril, da je Avstrija z Waldheimom izgubila »pomembnega borca za svobodo in mir na svetu. Kot diplomat, zunanji minister, generalni sekretar ZN in predsednik je opravljal pomembne funkcije tako v Avstriji kot na mednarodnem področju«. (STA)

PEKING Kitajci za seks pred poroko

PEKING - Več kot polovica Kitajcev meni, da je seks pred poroko sprejemljiv, medtem ko jih tretjina pravi, da bi morali biti partnerji zaljubljeni, so rezultati objavljene študije, kot poročajo lokalni mediji.

Študija o moralnosti kitajske univerze Renmin je pokazala, da 32,7 odstotka vprašanih meni, da je seks v redu dokler se partnerja ljubita, 29 odstotkov pa je dejalo, da je to zasebna stvar, poroča državna agencija Xinhua. V študiji je sodelovalo skoraj 6000 ljudi različnih starosti in izobrazbe.

Preživela padec iz četrtega nadstropja

SARAJEVO - Enoletna Tara Zec iz Novega Grada (bivši Bosanski Novi) je preživela padec s četrtega nadstropja brez ene same praske, so poročali lokalni mediji. »Bili sva v sobi in jaz sem pripravljala njena oblačila za sprehod. Naenkrat je izginila. Naslednjo stvar, ki sem jo videla, je bila ta, da je moj otrok padel skozi okno,« je dejala pretresena Tarina mati Božidarka. Njen padec s četrtega nadstropja so verjetno ublažile na oknih razpete vrvi za perilo. Deklico so nemudoma prepeljali v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da jo je malčica na srečo odnesla brez ene same praske.

Kako ubežati paparazzom

NEW YORK - John Travolta je odkril najboljši način, kako se izogniti nadležnim paparazzom: ostati pokonci celo noč in prespati pol dneva, je v pogovoru dejal ameriški igralec. 53-letni zvezdnik filmov »Sund«, »Sobotna mrlzica« in »Brijlantina« je za zadnjo izdajo časnika Parade Magazine dejal, da je njegova družina sprejela takšen življenjski stil, da bi ohranili zasebnost. (STA)